Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr._____/2026

*Proiect*

**UE**

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**

**L E G E**

**pentru modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă)**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 2-4, 7 și 8) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, CELEX: 32010L0041, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024.

**Art. I. –** La articolul 17 alineatul (2) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 72-73, art. 485), cu modificările ulterioare, cuvintele „o pensia pentru limită de vârstă și la un ajutor de deces prevăzute în legislație” se substituie cu textul „prestațiile de asigurări sociale de stat, în condițiile prevăzute de legislația în domeniul asigurărilor sociale”.

**Art. II. –** Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 1-4, art. 2), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. După clauza de adoptare se introduce clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 2, 7 și 8) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care

desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, CELEX: 32010L0041, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024.”

2. Articolul 1:

la noțiunea „asigurat”, după cuvintele „contribuții de asigurări sociale” se introduce textul „ , precum și persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare”;

noțiunea „contract de asigurare” va avea următorul cuprins:

„*contract de asigurare* – contract încheiat în forma scrisă între o persoană fizică, pe de o parte, și Casa Națională, pe de altă parte, care prevede drepturile și obligațiile părților în domeniul asigurărilor sociale de stat”;

după noțiunea „declarație privind evidența nominală a asiguraților” se introduce următoarea noțiune:

„*declarație privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale* – relatare benevolă făcută în scris de către plătitorii de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat cu privire la selectarea taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale pentru asigurarea de toate tipurile de prestații de asigurări sociale pentru fiecare perioadă de gestiune, care se prezintă prin ghișeul unic de raportare electronică conform modelului aprobat de Casa Națională”;

la noțiunea „plătitorul contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat”, cuvântul „persoană” se substituie cu cuvintele „persoana fizică sau juridică”.

3. La articolul 5:

denumirea va avea următorul cuprins:

„**Articolul 5.** Declarații și evidența contribuțiilor de asigurări sociale”;

alineatul (1):

la litera a), după cuvintele „în sectorul justiției” se introduce textul „ , persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale și gospodăriilor țărănești (de fermier) cu sau fără angajați care se asigură conform pct. 1.6 lit. b) din anexa nr. 1”;

litera b) va avea următorul cuprins:

„b) persoanele fizice: întreprinzători individuali care au obținut dreptul de a desfășura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, inclusiv fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier), care se asigură conform pct. 1.6 lit. a) din anexa nr. 1 și care nu au persoane angajate prin contract individual de muncă – o dată pe an, până la data de 15 ianuarie a anului următor celui de gestiune, iar în cazul lichidării – în termen de cel mult 3 zile de la data inițierii radierii”;

se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) pe perioada suspendării activității în conformitate cu cadrul normativ, plătitorul de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat este scutit de declararea și plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii”;

se completează cu alineatul ($1^2$) cu următorul cuprins:

„($1^2$) Declarația privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale se prezintă prin ghișeul unic de raportare electronică – raportare.gov.md de către persoanele fizice care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale. Întreprinzătorii individuali care au obținut dreptul de a desfășura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, inclusiv fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier), persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor, persoanele fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal, prezintă declarația o dată pe an, până la data de 25 ianuarie inclusiv a anului, iar în cazul în care activitatea se începe pe parcursul anului, declarația se prezintă în termen de 20 zile de la data înregistrării desfășurării activității. În cazul titularilor patentei de întreprinzător declarația se prezintă la prima solicitare de eliberare și/sau prelungire a patentei de întreprinzător a anului de gestiune. Opțiunea pentru aplicarea taxei fixe anuale a contribuției de asigurări sociale care acordă dreptul la toate tipurile de prestații de asigurări sociale este obligatorie pentru întregul an și nu se modifică, precum și se consideră reînnoită pentru fiecare an ulterior dacă nu se solicită renunțarea la această opțiune prin prezentarea declarației până la data de 25 ianuarie a anului prin care se declară renunțarea.”;

la alineatul (4), textul „Declarațiile prevăzute la alin. (1) și (2)” se substituie cu textul „Declarațiile, informațiile și dările de seamă prevăzute la alin. (1), ($1^1$) și ($3^2$)”, iar enunțul „Instrucțiunile privind modul de întocmire și de prezentare a declarațiilor se aprobă de Ministerul Finanțelor.” se exclude;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Serviciul Fiscal de Stat furnizează Casei Naționale informații în modul și în forma stabilite de Serviciul Fiscal de Stat în comun cu Casa Națională referitoare la:

a) indicatorii dării de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate;

b) indicatorii declarației cu privire la impozitul unic calculat pentru rezidenții parcurilor pentru tehnologia informației;

c) indicatorii declarației privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale.”

4. În anexa nr. 1:

poziția 1.6 va avea următorul cuprins:

<table>
<tr><td rowspan="4">„1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1-1.5, care se regăsesc în una dintre situațiile:<br>– fondatori ai întreprinderilor individuale, inclusiv fondatori ai gospodăriilor țărănești (de fermier);<br>– persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor;<br>– persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal</td><td colspan="3">a) asigurarea de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</td></tr>
<tr><td>Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală</td><td>Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</td><td>Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</td></tr>
<tr><td colspan="3">b) asigurarea de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</td></tr>
<tr><td>Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală</td><td>Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune</td><td>Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat”;</td></tr>
</table>

poziția 1.7 va avea următorul cuprins:

<table>
<tr><td rowspan="3">„1.7. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.6[1]</td><td colspan="3">a) asigurarea de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</td></tr>
<tr><td>Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă</td><td>La momentul solicitării sau prelungirii patentei</td><td>Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces</td></tr>
<tr><td colspan="3">b) asigurarea de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat</td></tr>
<tr><td></td><td>Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă</td><td>La momentul solicitării sau prelungirii patentei</td><td>Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat”.</td></tr>
</table>

**Art. III.** – Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 168-170, art. 773), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. După clauza de adoptare se introduce clauza de armonizare cu următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 8) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, CELEX: 32010L0041așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024.”

2. La articolul 4 alineatul ($2^1$) literele a) și b), după cuvintele „ale antreprenorului independent” se introduce textul „și ale persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”.

3. Articolul 6:

la alineatul ($5^2$), după cuvintele „a antreprenorului independent” se introduce textul „și a persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”;

la alineatul ($8^2$), după cuvântul „justiției” se introduce textul „ , persoanele care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”;

la alineatul (10), după cuvintele „antreprenorii independenți” se introduce textul „ , precum și persoanele care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”.

4. Articolul 7:

la alineatul (3), cuvintele „prognozat pe economie”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „pe economie prognozat”, la forma gramaticală corespunzătoare;

se completează cu alineatul ($3^3$) cu următorul cuprins:

„($3^3$) Venitul lunar asigurat pentru persoanele care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale se determină prin împărțirea a 1/12 a taxei fixe anuale a contribuției de asigurări sociale de stat stabilită pentru anul corespunzător la cota tarifului contribuțiilor de asigurări

sociale de stat obligatorii pentru angajatorii sectorului privat pentru această perioadă. Venitul lunar asigurat determinat se include în calcul în lunile pentru care au fost plătite taxele fixe anuale ale contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii stabilite începând cu 1 ianuarie 2027.”;

la alineatul ($6^1$), după textul „antreprenorul independent,”, în ambele cazuri, se introduce textul „ , persoana care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale,”;

la alineatele (7) și (10), după cuvintele „mediu lunar” se introduc cuvintele „pe economie”.

5. La articolul 12 alineatul (4), textul „/îngrijirea” se exclude.

6. La articolul 13 alineatul (4), după textul „ , ale antreprenorului independent” se introduce textul „și ale persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”, iar cuvintele „prognozat pe economie” se substituie cu cuvintele „pe economie prognozat”.

7. La articolul 18 alineatul ($1^2$) primul enunț, după cuvintele „antreprenorii independenți” se introduce textul „și persoanele care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) sau pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”, iar în enunțul al doilea, după cuvintele „femeia antreprenoare independentă” se introduce textul „ , femeia care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”.

8. Articolul $18^1$:

la alineatul (1), cuvintele „precum și tatălui liber-profesionist ce practică activitate în sectorul justiției și tatălui antreprenor independent” se substituie cu textul „precum și tatălui liber-profesionist ce practică activitate în sectorul justiției, tatălui antreprenor independent și tatălui care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) sau pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”;

se completează cu alineatele ($3^4$) și ($3^5$) cu următorul cuprins:

„($3^4$) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl care se atribuie la categoria de asigurat specificat la pct.1. 6 lit. b) sau pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale sunt:

a) indemnizația paternală se stabilește de la data nașterii copilului pe o perioadă de 15 zile fără condiția aflării în concediu paternal;

b) tatăl copilului nou – născut a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni de la data nașterii copilului;

c) tatăl copilului nou – născut a achitat taxa fixă a contribuțiilor de asigurări

sociale de stat obligatorii, stabilită începând cu 1 ianuarie 2027, cel puțin o lună în ultimele 3 luni premergătoare lunii nașterii copilului.

($3^5$) Condițiile de stabilire a indemnizației paternale pentru tatăl care se atribuie la categoria de asigurat specificat la pct. 1.6 lit. b) sau pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, care a adoptat un copil sunt:

a) indemnizația paternală se stabilește din data încuviințării adopției copilului pe o perioadă de 15 zile fără condiția aflării în concediu paternal;

b) tatăl copilului adoptat a solicitat stabilirea indemnizației paternale în termen de 12 luni din data încuviințării adopției;

c) tatăl copilului adoptat a achitat taxa fixă a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, stabilită începând cu 1 ianuarie 2027, cel puțin o lună în ultimele 3 luni premergătoare lunii încuviințării adopției copilului.”

9. La articolul $18^2$ alineatul (7), după cuvântul „justiției” se introduce textul „ , persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”.

10. La articolul $18^3$ alineatul (8), după cuvântul „justiției”, în primul caz, se introduce textul „ , persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”, iar în cazul al doilea – textul „ , persoana care se atribuie la categoriile de plătitori specificați la pct. 1.6 lit. b) și pct. 1.7 lit. b) din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.”

**Art. IV.** – Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 47-50, art. 200), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare se completează cu textul „ , precum și transpune parțial (transpune art. 3, art. 5 și art. 12) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, CELEX: 32010L0041, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.

2. La articolul 2, după noțiunea „discriminare indirectă după criteriul de sex” se introduce următoarea noțiune:

„*discriminare împotriva femeilor* – orice diferențiere, excludere sau restricție bazată pe sex, care are drept efect sau scop compromiterea sau anihilarea

recunoașterii, beneficierii și exercitării de către femei, indiferent de statutul lor matrimonial, pe baza egalității dintre bărbat și femeie, a drepturilor omului și libertăților fundamentale, în domeniile politic, economic, social, cultural, civil sau în orice alt domeniu, inclusiv în sfera publică și privată”.

3. Articolul 10:

la alineatul (2), după cuvântul „combaterea” se introduce textul „discriminării după criteriul de sex, a violenței și hărțuirii, inclusiv a”;

alineatul ($2^1$) va avea următorul cuprins:

„($2^1$) Angajatorul asigură informarea tuturor salariaților, inclusiv prin afișarea în locuri vizibile a extraselor tematice din conținutul documentelor de politici interne sau a oricăror altor informații tematice cu privire la neadmiterea și interzicerea actelor și tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, violență și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală la locul de muncă, precum și cu privire la procedura de soluționare a unor asemenea cazuri, drepturile salariaților și răspunderea angajatorului care poate surveni în acest sens.”;

la alineatul (3), literele d) și f) vor avea următorul cuprins:

„d) să întreprindă măsuri de prevenire și combatere a discriminării după criteriul de sex, a violenței și hărțuirii, inclusiv a hărțuirii sexuale la locul de muncă, precum și de protecție împotriva oricărui tratament nefavorabil și oricăror consecințe nefavorabile pentru depunerea în organul competent a plângerilor pentru asemenea acțiuni;

f) să introducă în politicile organizaționale interne ale unității prevederi privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, a violenței și a hărțuirii, inclusiv a hărțuirii sexuale la locul de muncă, interzicerea utilizării tehnologiei informației sau comunicațiilor electronice pentru a produce ori a distribui date care conțin amenințări, intimidări, insulte, defăimări, incitări la violență ori la ură, discriminare, hărțuire (inclusiv hărțuire sexuală) sau alte forme de abuz în contextul prezentei prevederi”.

4. Articolul 19:

la alineatul (3), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) asigurarea respectării principiului egalității între femei și bărbați în politica de cadre și crearea condițiilor de prevenire a oricăror forme de discriminare după criteriul de sex, de violență și hărțuire, inclusiv de hărțuire sexuală la locul de muncă, precum și altor încălcări a demnității în muncă”;

alineatul ($3^1$) va avea următorul cuprins:

„($3^1$) În cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate funcționează grupul coordonator în domeniul gender, care are scopul de a asigura abordarea complexă a egalității între femei și bărbați în politicile și programele din toate domeniile și la toate nivelurile de adoptare și aplicare a deciziilor. Grupul coordonator în domeniul gender este format din unități gender, care sunt reprezentanți desemnați prin ordin al conducătorului autorității administrației

publice centrale de specialitate din subdiviziunile cu atribuții de elaborare, promovare, implementare și monitorizare a politicilor din domeniul de activitate al autorității, subdiviziunile de resurse umane și serviciul juridic.”;

la alineatul ($3^2$), literele c) și f) se abrogă;

la alineatul (4), litera c) se abrogă.

5. La articolul 20 alineatul (3), litera c) se abrogă.

**Art. V. –** Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 103, art. 355), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare se completează cu textul ,, , precum și transpune parțial (transpune art. 3, art. 4, art. 9 și art. 10) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, CELEX: 32010L0041, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.

2. La articolul 2, noțiunea „discriminare directă” va avea următorul cuprins:

„*discriminare directă* – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă”.

3. La articolul 6, după primul enunț se introduce următorul enunț: ,,Constituie forme ale discriminării: discriminarea directă, discriminarea indirectă, discriminarea prin asociere, hărțuirea, victimizarea, instigarea la discriminare, segregarea rasială și refuzul în acomodare rezonabilă.”

4. Articolul 7:

denumirea va avea următorul cuprins:

,,**Articolul 7.** Interzicerea discriminării în câmpul muncii și în accesul și exercitarea unei activități independente”;

se completează cu alineatul ($1^2$) cu următorul cuprins:

,,($1^2$) Se interzice orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalității, în mod direct sau indirect, la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau începerea sau extinderea oricărei alte forme de activitate independentă.”

**Art. VI. –** În tot textul Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295-308, art. 448), cu modificările ulterioare, cuvintele „lucrător independent”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „lucrător emigrant independent”, la forma gramaticală corespunzătoare.

**Art. VII.** – Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2027.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta și va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a acesteia.

**NOTA DE FUNDAMENTARE**

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă)

**1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ**

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă) a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) în parteneriat cu Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS).

La baza proiectului stau prevederile Directivei 2010/41/UE din 7 iulie 2010 a Parlamentului European și a Consiliului privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului (în continuare Directiva 2010/41/UE sau Directiva).

În cadrul procesului de elaborare au participat următoarele autorități publice: CNAS, Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (MDED), Ministerul Justiției (MJ), Ministerul Finanțelor (MF), Compania Națională de Asigurări în Medicină (CNAM), Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) Serviciului Fiscal de Stat (SFS).

**2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ**

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul juridic îl constituie Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, ratificat prin Legea nr. 112/2014.

Acțiunea de transpunere este specifică Capitolului 19 – Politica socială și ocuparea forței de muncă din Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025 – 2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, precum și Planului național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

În procesul de transpunere s-a ținut cont de practica statelor europene, adaptată la realitățile sociale și juridice ale Republicii Moldova.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Directiva 2010/41/UE stabilește cadrul juridic pentru aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei care desfășoară o activitate independentă, precum și pentru soțiile și partenerele acestora care participă în mod obișnuit la desfășurarea activității.

Scopul principal al transpunerii în legislația Republicii Moldova este acordarea posibilității, la dorință, tuturor persoanelor care desfășoară activitate independentă, să beneficieze de toate prestațiile de asigurări sociale, în conformitate cu prevederile naționale, iar soțiile acestora să beneficieze de indemnizația de maternitate.

Problema care necesită intervenția statului constă în faptul că o parte semnificativă a persoanelor care desfășoară activități independente este supusă unui tratament inegal în raport cu accesul la prestațiile de asigurări sociale, ceea ce generează consecințe sociale și economice negative, în special pentru femei.

Legislația Republicii Moldova nu conține, în prezent, o definiție unică și clară a persoanelor care desfășoară activitate independentă. Totuși, cadrul normativ identifică mai multe categorii de persoane care desfășoară activitate independentă, fiecare având particularități specifice:

- Întreprinderile individuale, gospodăriile țărănești, titularii de patentă de întreprinzător, horticultorii și comercianții;
- Liber-profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției (avocați, notari, executori judecătorești, detectivi, administratori etc.);
- Medicii care exercită profesiunea în mod independent;
- Antreprenorii individuali.

Potrivit datelor SFS, în anul 2024 au fost înregistrați 50.879 de lucrători independenți care erau plătitori activi ai contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat. Aceasta confirmă participarea semnificativă a lucrătorilor independenți în sistemul public de protecție socială.

Aceste persoane beneficiază, în prezent, doar de pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces, fără drept la indemnizație de maternitate.

**Această limitare a drepturilor de asigurări sociale conduce la pierderi de venit și la vulnerabilitate economică sporită pentru femeile care desfășoară activități independente, în special în perioada maternității.**

| Numărul contribuabililor activi și a fondatorilor acestora în anul 2024 | | | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Întreprindere individuală | | | Gospodărie țărănească | | | Comerțul cu amănuntul | | | Fitotehnie/ horticultură | | | Patenta de întreprinzător | | |
| nr. contrib. | B | F | nr. contrib. | B | F | nr. contrib. | B | F | nr. contrib. | B | F | nr. contrib. | B | F |
| 22871 | 12417 | 11132 | 7932 | 6551 | 2899 | 6414 | 2004 | 4410 | 364 | 207 | 157 | 13298 | 4561 | 8737 |

Astfel, la moment, 27 335 de femei care desfășoară alte activități independente în domeniile menționate în tabel nu beneficiază de protecție socială echivalentă cu femeile care desfășoară alte categorii de activitate independentă. Conform Biroului Național de Statistică, Situația demografică 2024) femeile constituie aproximativ 52,8% din totalul populației Din acestea, aproximativ 49% se află în vârsta reproductivă.

Aplicând această proporție la cele 27.335 de femei independente, obținem că aproximativ 13.400 de femei sunt posibil afectate direct.

Această situație reflectă amploarea fenomenului și justifică necesitatea intervenției publice pentru asigurarea accesului echitabil la protecția socială.

În cazul bărbaților care sunt 25.740, nu toți sunt căsătoriți. Deși nu dispunem de date detaliate privind vârsta și statutul matrimonial, estimările arată că zeci de mii de persoane sunt afectate de lipsa protecției sociale complete, evidențiind gravitatea fenomenului și necesitatea intervenției publice pentru asigurarea accesului echitabil la drepturile sociale fundamentale.

Analiza prevederilor Directivei 2010/41/UE, corelarea acestora cu legislația națională, identificarea neconcordanțelor și propunerile legislative necesare pentru aplicarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați care desfășoară activități independente sunt reflectate în Nota analitică de transpunere a Directivei 2010/41/UE

Analiza de conformitate inclusă în Tabelul de concordanță a evidențiat neconcordanțe între legislația națională și prevederile Directivei 2010/41/UE, în special în ceea ce privește:

1) Întreprinzătorii individuali, membrii gospodăriilor țărănești, comercianții mici cu amănuntul, persoanele fizice ce desfășoară activități de achiziție în domeniul fitotehniei, horticulturii sau al recoltării produselor vegetale, precum și titularii de patente beneficiază doar de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces, fără acces la indemnizațiile de maternitate și alte prestații sociale;

2) Soțiile neasigurate în sistemul public de asigurări sociale ale soților lucrători independenți nu sunt asigurate de riscul maternității. Acestea pot obține protecție socială doar prin încheierea unui contract individual de asigurare conform art. 6 din Legea nr. 489/1999, însă acest tip de contract nu oferă dreptul la indemnizația de maternitate;

3) Lipsa noțiunilor de lucrător independent și a discriminării față de femei;

4) Clarificarea rolului grupurilor coordonatoare gender în soluționarea cazurilor de hărțuire la locul de muncă.

Analiza cadrului normativ național, în special a Codului fiscal nr. 1163/1997 și a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, permite identificarea principalelor categorii de persoane care desfășoară activitate independentă, precum și a regimului fiscal și a drepturilor de protecție socială de care acestea beneficiază.

**Categoriile de lucrători independenți reglementate de legi speciale conform situației existente la 1 septembrie 2025 sunt redate în tabelul de mai jos:**

| Categoria | Normele de reglementare | Taxa anuală fixă pentru asigurări sociale | Asigurări sociale |
|---|---|---|---|
| **Liber-profesioniștii din sectorul justiției incluși în Registrul de Stat al Profesiilor Juridice menținut de Ministerul Justiției** | | | |
| Avocați, avocați stagiari | Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură | 27.772 lei | Toate tipurile de prestații de asigurări sociale |
| Notari | Legea nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor | | |
| Executori judecătorești | Legea nr. 113/2010 privind executorii judecătorești | | |
| Mediatori | Legea nr. 137/2015 cu privire la mediere | | |
| Experți judiciari (cu excepția celor care activează în cadrul | Legea nr. 68/2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar | | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| instituțiilor publice de expertize judiciare). | | | |
| Administratori autorizați | Legea nr. 161/2014 cu privire la administratorii autorizați | | |
| **Liber-profesioniștii în sectorul medicinii incluși în Registrul de Stat al Persoanelor Juridice și Întreprinzătorilor individuali menținut de Agenția Serviciilor Publice** | | | |
| Medicii care exercită profesiunea în mod independent | Legea ocrotirii sănătății nr. 411/1995 | 24% | Toate tipurile de prestații de asigurări sociale |
| **Agenți ai antreprenoriatului înregistrați în Registrul persoanelor Juridice și Întreprinzătorilor Individuali menținut de Agenția Serviciilor Publice** | | | |
| Antreprenori independenți | Codul fiscal, cap. $10^4$ introdus prin Legea nr. 228/2025 | 15% pentru un venit anual ≤ 1.200.000 lei;<br><br>35% pentru un venit anual > 1.200.000 lei | Toate tipurile de prestații de asigurări sociale |
| Întreprinzători individuali | Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi<br>Pct. 1.6 din Anexa nr. 1 din Legea nr. 489/1999 | 20.518 lei | Pensie pentru limită de vârstă, ajutor de deces |
| Gospodării țărănești | Legea nr. 1353/2000 cu privire la gospodăriile țărănești;<br>Pct. 1.6 din Anexa nr. 1 din Legea nr. 489/1999 | 20.518 lei | Pensie pentru limită de vârstă, ajutor de deces |
| **Agenți economici luați la evidență de Serviciului Fiscal de Stat** | | | |
| Activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul | Art. $10^2$ din Codul fiscal;<br>Pct. 1.6 din Anexa nr. 1 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale | 20.518 lei | Pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces |
| Activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal | Art. $10^3$ din Codul fiscal<br>Pct. 1.6 din Anexa nr. 1 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale | 20.518 lei | |
| Titulari ai patentelor de întreprinzător | Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător<br>Pct. 1.7 din Anexa nr. 1 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale | 20.518 lei | |

Așadar, lucrătorii independenți se împart în trei categorii:

**A.** care achită taxa fixă majorată și beneficiază de toate prestațiile de asigurări sociale, inclusiv indemnizația de maternitate (liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției);

**B.** care achită contribuția în cotă procentuală și beneficiază de toate prestațiile de asigurări sociale, inclusiv indemnizația de maternitate (antreprenorii independenți, medicii care exercită profesiunea în mod independent);

**C.** care achită taxa fixă standard și beneficiază doar de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces.

Lucrătorii din categoria (C) nu pot opta pentru plata unei contribuții mai mari pentru a obține același nivel de protecție ca cei din categoria (A) și (B), ceea ce limitează și accesul soților/soțiilor acestora la prestațiile corespunzătoare.

Cuantumul taxelor fixe anuale (cea de 20.518 lei și cea de 27.772 lei respectiv, pentru 2025) este stabilit prin Legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Toate prestațiile de asigurări sociale includ: pensie pentru limită de vârstă, pensie de dizabilitate, pensie de urmaș, pensie specială, pensie anticipată pentru carieră lungă, indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de afecțiuni generale sau de accidente în afara muncii, de boli profesionale și de accidente de muncă, inclusiv indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav, prestațiile pentru prevenirea îmbolnăvirilor și recuperarea capacității de muncă, indemnizație de maternitate, indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vîrstei de 3 ani, indemnizație unică pentru perioada de încredințare a copilului adoptabil, indemnizație unică pentru copilul adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă, indemnizație pentru creșterea copilului cu vârsta mai mare de 3 ani adoptat sau luat în plasament în serviciul de tutelă/curatelă, indemnizație de șomaj, ajutor de deces. În lipsa intervenției propuse, categoriile menționate mai sus vor rămâne în afara protecției împotriva riscurilor asociate maternității, ceea ce va genera pierderi de venit pentru femeile care desfășoară activități independente, le va crește vulnerabilitatea economică, va accentua dezechilibrele în sistemul de protecție socială și va crea risc de neconformitate cu Directiva 2010/41/UE.

## 3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Obiectiv general al proiectului este creșterea gradului de protecție socială a persoanelor care desfășoară activități independente și asigurarea accesului egal la prestațiile de maternitate.

Proiectul de lege prevede modificarea următoarelor acte normative:

1) Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător;
2) Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale;
3) Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale;
4) Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați;
5) Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității;
6) Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj.

În vederea transpunerii Directivei 2010/41/UE în legislația națională, proiectul prevede atingerea a 4 obiective specifice:

1) Extinderea protecției sociale pentru lucrătorii independenți și soții/soțiile acestora;
2) Consolidarea principiului egalității de tratament;
3) Fortificarea mecanismului național de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați;
4) Armonizarea noțiunilor și domeniului de aplicare.

**1) Extinderea protecției sociale pentru lucrătorii independenți și soții/soțiile acestora**

Pentru transpunerea art. 8 din Directiva 2010/41/UE, proiectul de lege introduce posibilitatea voluntară ca lucrătorii independenți să beneficieze de toate prestațiile de asigurări sociale, inclusiv indemnizația de maternitate. Totodată, în baza art. 16 alin. (1) din Legea nr. 289/2004, soțiile aflate la întreținerea soților asigurați, vor beneficia de indemnizația de maternitate.

Această opțiune a fost aleasă din motivul că introducerea exclusivă a indemnizației de maternitate este dificilă de implementat, având în vedere că la moment există doar două tipuri de taxe fixe anuale (descrise mai sus). Crearea unei sume intermediare nu este fezabilă din lipsa unei formule de calcul speciale.

Proiectul prevede ca lucrătorii independenți să completeze o declarație scrisă privind alegerea taxei fixe majorate, depusă prin ghișeul unic de raportare electronică o dată pe an, până la data de 25 ianuarie sau în termen de 20 zile de la data înregistrării desfășurării activității la organul abilitat, conform modelului stabilit de CNAS. Dacă persoanele care au completat declarația aleg să achite taxa fixă majorată, declarația se reînnoiește pentru fiecare an ulterior, cu excepția cazului în care se depune o nouă declarație de renunțare până la data de 25 ianuarie a anului respectiv. Astfel, nu este necesară deplasarea la ghișeul unic.

Modificările implică ajustări la art. 1 și 5 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, iar principalul impact este modificarea din Anexa nr. 1, care stabilește că persoanele din categoriile de la pct. 1.6 și 1.7 vor putea opta pentru cele două opțiuni.

După modificare, Anexa nr. 1 va fi expusă în următoarea redacție:

| Categoriile de plătitori și de asigurați | Tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii | Termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii | Tipurile prestațiilor sociale asigurate |
|---|---|---|---|
| 1.6. Persoanele fizice, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1 – 1.5, care se regăsesc în una dintre situațiile:<br>– fondatori ai întreprinderilor individuale, inclusiv fondatori ai gospodăriilor țărănești (de fermier);<br>– persoane fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor;<br>– persoanele fizice care exercită activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal | a) asigurarea de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces | | |
| | Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală | Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune | Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces |
| | b) asigurarea de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat | | |
| | Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală | Lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune | Toate tipurile de prestații de asigurări sociale |
| 1.7. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.6[1] | a) asigurarea de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces | | |
| | Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă | La momentul solicitării sau prelungirii patentei | Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | b) asigurarea de toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat | | |
| | Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă | La momentul solicitării sau prelungirii patentei | Toate tipurile de prestații de asigurări sociale |

De asemnea se propun modificări și în Legea nr. 289/2004 (art. 4, 6, 7, 12, 13, 18, $18^1$, $18^2$ și $18^3$)pentru:

- definirea venitului lunar asigurat pentru plătitorii care aleg să se asigure pentru toate prestațiile de asigurări sociale prin împărțirea taxei fixe anuale la 12;
- garantarea surselor de finanțare a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, indemnizației pentru creșterea copilului, indemnizație paternală și indemnizații unice pentru copii adoptați sau în plasament în serviciul de tutelă/curatelă;
- confirmarea stagiului de cotizare pentru drepturile la prestații de asigurări sociale;
- explicarea modului de achitare a taxei fixe anuale de către persoanele care vor alege să se asigure pentru toate prestațiile de asigurări sociale.

**2) Consolidarea principiului egalității de tratament**

Art. 4 din Directiva 2010/41/UE interzice orice discriminare de sex, directă sau indirectă, în sectorul public și privat, inclusiv la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau a oricărei alte activități independente. Proiectul propune transpunerea expresă a prevederilor art. 4 prin completarea Legii nr. 121/2012, și anume articolului 7 interzicând explicit discriminarea în aceste situații.

**3) Armonizarea noțiunilor și domeniului de aplicare**

Totodată, Legea nr. 105/2018 utilizează eronat termenul „lucrător independent", deși acesta se referă, în context, la „lucrători emigranți independenți". Proiectul propune corectarea terminologică pentru a asigura precizie și conformitate cu sensul reglementat, termenul fiind modificat în „lucrător emigrant independent".

**4) Fortificarea mecanismului național de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați;**

Adițional prevederilor ce transpun Directiva 2010/41/UE, în vederea clarificării mecanismul de desemnare a persoanelor responsabile din autoritățile publice centrale de aplicare a principiului egalității de șanse între femei și bărbați, a fost reformulat art. 19 alin. ($3^1$) din Legea nr. 5/2006, indicând expres că unitățile gender sunt reprezentanți desemnați prin ordin al conducătorului autorității administrației publice centrale de specialitate din subdiviziunile cu atribuții de elaborare, promovare, implementare și monitorizare a politicilor din domeniul de activitate al autorității, subdiviziunile de resurse umane și serviciul juridic.

Modificările vor contribui la clarificarea rolului grupurilor coordonatoare în domeniul gender și al unităților gender în examinarea cazurilor de discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă.

Totodată, trebuie subliniat faptul că, potrivit art. 16 lit. a) din Legea nr. 121/2012, modificată prin Legea nr. 2/2023 pentru modificarea unor acte normative (revizuirea cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității), autoritățile publice implementează principiul egalității, al nediscriminării și al respectării diversității în activitatea desfășurată, fiind exclusă atribuția de a examina plângerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării.

În argumentarea acestei poziții se atrage atenția asupra faptului că grupurile coordonatoare și unitățile gender nu dețin expertiza, resursele sau capacitatea de a stabili existența unei fapte de discriminare sau de a propune remedieri concrete. Prin urmare, rolul acestora se limitează la prevenirea discriminării și promovarea egalității de șanse între femei și bărbați prin instruiri, informare, monitorizare, raportare și asistarea victimelor în depunerea plângerilor. Astfel, se propune abrogarea lit. c) și f) din art. 19 alin. ($3^2$) și lit. c) din art. 20 alin. (3) care conțin atribuția grupurilor coordonatoare în domeniul gender de a examina petiții în domeniul discriminării pe criteriu de sex și hărțuirii sexuale.

De asemenea, proiectul conține prevederea de includere a definiției de discriminare împotriva femeilor care interzice discriminarea din domeniul public sau privat. Includerea acestei definiții este o cerință inclusă în Foaia de parcurs privind „Statul de drept" (Hotărîrea Guvernului nr. 275/2025), capitolul *Drepturile Fundamentale*, măsura 8.2. Aceasta va asigura claritate conceptuală, coerență juridică și aliniere la standardele internaționale, în special la Convenția ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei (CEDAW).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În contextul transpunerii Directivei 2010/41/UE, a fost analizată posibilitatea extinderii definiției „activității independente" în Codul fiscal, însă s-a renunțat la această opțiune, întrucât ar fi presupus modificări complexe și disproporționate ale legislației fiscale. Potrivit avizului CNAS din 5 august 2024, s-a constatat că introducerea unui concept nou, fără o reglementare expresă în domeniul fiscal - strâns legat de protecția socială – ar putea genera probleme de interpretare, motiv pentru care s-a renunțat la această soluție.

Totodată, a fost examinată posibilitatea instituirii asigurării obligatorii pentru lucrătorii independenți și soțiile acestora, însă s-a decis evitarea acestei măsuri pentru a nu spori povara financiară asupra persoanelor vizate. În consecință, proiectul prevede asigurarea voluntară, oferind lucrătorilor independenți posibilitatea de a opta pentru protecție socială, în concordanță cu cerințele Directivei 2010/41/UE.

**4. Analiza impactului de reglementare**

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul de lege va avea un impact direct asupra sectorului public, prin adaptarea mecanismelor instituționale în domeniile asigurărilor sociale și promovării egalității de șanse între femei și bărbați. CNAS va administra procesul de asigurare voluntară pentru lucrătorii independenți, ceea ce implică actualizarea procedurilor interne, a formularelor și a sistemelor informaționale, pentru a asigura o evidență eficientă și transparentă. SFS va avea rolul de a colecta și transmite datele aferente, asigurând interoperabilitatea instituțională și reducerea sarcinilor administrative pentru lucrătorii independenți.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul de lege este financiar autonom, prestațiile de asigurări sociale pentru lucrătoarele independente și indemnizațiile de maternitate pentru soțiile lucrătorilor independenți fiind acoperite din contribuții proprii, respectând principiul contributivității. Cuantumul contribuțiilor va fi similar celui pentru liber-profesioniștii din justiție, model considerat viabil și sustenabil pentru noii asigurați.

În partea ce ține de costurile administrative, CNAS estimează costurile aferente resurselor administrative pentru implementarea proiectului de lege în suma de 1,3 mil. MDL. Implementarea proiectului va necesita și alocarea cheltuielilor pentru adaptarea modificărilor în sistemul informațional al CNAS și de personal în domeniul tehnologiilor informaționale. Principalele servicii care urmează a fi realizate pentru adaptarea sistemului informațional prevăd dezvoltarea web serviciului pentru consumarea datelor din resursele informaționale deținute de SFS prin intermediu platformei de interoperabilitate MConnect privind categoriile de plătitori de contribuții specificate în proiect, cu ulterioară prelucrarea datelor necesare prin modificarea/completarea deferitor funcționalități a serviciului informațional aferente evidenței plătitorilor și a contribuțiilor de asigurări sociale la bugetul asigurărilor sociale de stat, ținerea evidenței persoanelor asigurate, stabilirea, plata și evidența unor prestațiilor sociale, implementarea deferitor rapoarte, inclusiv elaborarea documentației aferente serviciilor realizate. Astfel, costul acestor servicii va constitui estimativ 300,00 mii lei. Estimarea costului final a serviciilor prenotate va fi posibilă după înaintarea cerințelor tehnice necesare. La evaluarea costurilor au fost luate în considerație calculele efectuate la elaborarea Planului de acțiuni al CNAS pentru anul 2026, acțiunile „3.3.Asigurarea evidenței în calitate de plătitor, calcularea și evidența contribuțiilor de asigurări sociale pentru titularii patentei de întreprinzător și a persoanelor care desfășoară activitate independentă în baza datelor furnizate de SFS în modul stabilit de actele normative" și „12.3.Administrarea, analiza, monitorizarea, implementarea și gestionarea sistemul informațional „Protecția Socială" și altor componente informaționale.".

Subsidiar impactul financiar al proiectului de lege asupra bugetului asigurărilor sociale de stat nu poate fi determinat, deoarece numărul plătitorilor care vor opta pentru achitarea taxei fixe ce le oferă o asigurare completă, precum și numărul extins al potențialilor beneficiari de prestații de asigurări sociale din rândul acestor plătitori, nu este posibil de determinat.

Cheltuielile aferent implementării proiectului urmează a fi încadrate în limita alocațiilor prevăzute în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2027 ce urmează a fi aprobată în anul 2026.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Conform Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025 nr. 303/2024, contribuția fixă anuală pentru lucrătorii independenți este de 20.518 lei, oferind doar pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces, iar opțiunea voluntară presupune achitarea a 27.772 lei, cu 7.254 lei mai mult, ceea ce asigură acces la toate prestațiile de asigurări sociale. Dacă toate cele 50.879 de persoane eligibile ar opta pentru această formă, impactul pozitiv estimat asupra bugetului asigurărilor sociale de stat ar fi de 369 milioane lei anual.

Proiectul nu impune costuri obligatorii pentru persoanele independente, ci oferă o opțiune voluntară de asigurare completă, iar eventualele costuri administrative sunt nesemnificative: acestea se limitează la depunerea cererii de asigurare, completarea formularelor sau utilizarea serviciilor electronice ale CNAS, fără implicarea unor cheltuieli financiare directe, ci doar a unui efort administrativ minim.Totodată proiectul nu presupune extinderea bazei de asigurați, aceste persoane fiind deja asigurate în sistemul de asigurări sociale, astfel nu se crează o presiune suplimentară asupra bugetului de asigurări sociale.

Antreprenoriatul feminin este în creștere (de la 27,5% în 2009 la 33,9% în 2017), însă femeile continuă să se confrunte cu limitări generate de responsabilitățile familiale. Ele reprezintă 47,3% dintre fondatorii întreprinderilor individuale și 65,7% dintre titularii de patente de întreprinzător, dar au avut acces redus la protecție socială.

Proiectul stimulează participarea femeilor în activități independente, consolidând protecția socială și având un impact pozitiv asupra antreprenoriatului, fără a genera costuri suplimentare pentru stat sau mediul de afaceri.

La nivel macroeconomic, extinderea participării femeilor în antreprenoriat contribuie la crearea de locuri de muncă, creșterea veniturilor și dezvoltarea durabilă a comunităților locale. În plus, proiectul aduce beneficii economice și sociale pentru persoanele care desfășoară activități independente și pentru mediul privat în ansamblu: creșterea stabilității veniturilor, reducerea riscului de întrerupere a activităților în caz de maternitate sau incapacitate temporară de muncă, stimularea participării femeilor în antreprenoriat și îmbunătățirea imaginii sociale a întreprinderilor care promovează egalitatea de șanse.

În ansamblu, proiectul nu generează costuri de conformare obligatorii și nu afectează negativ activitățile independente, întreprinderile mici și mijlocii sau concurența, ci oferă un impact pozitiv prin consolidarea protecției sociale și creșterea responsabilității sociale a sectorului privat.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prelucrarea acestora se va realiza în conformitate cu legislația națională privind protecția datelor cu caracter personal, respectând principiile legalității, proporționalității, confidențialității și securității datelor.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul urmărește stimularea activității independente și asigurarea protecției sociale pentru persoanele care desfășoară astfel de activități. Măsurile propuse contribuie la siguranța individuală și sprijină o societate mai echitabilă și rezilientă. Grupurile vizate includ femeile care desfășoară activități independente, precum și soțiile persoanelor care desfășoară activități independente.

Proiectul vine să ofere mai multe prestații sociale, asigurând un cadru echitabil pentru lucrătorii independenți, în conformitate cu cerințele Directivei 2010/41/UE. Totodată, proiectul nu implică o povară financiară suplimentară pentru lucrători, întrucât asigurarea rămâne voluntară.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

**5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE**

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul de lege transpune Directiva 2010/41/UE, prin urmare se află în concordanță cu legislația UE.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

**6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ**

În cadrul procesului de elaborare au fost consultate următoarele autorități publice: CNAS. MDED, MJ, MF, CNAM, CNSM, SFS și Consiliul Economic de pe lângă Prim-ministru care au contribuit la îmbunătățirea conținutului proiectului.

În mare parte, s – a ținut cont de recomandările autorităților publice. Esența opiniilor poate fi rezumată într-un singur obiectiv: executarea unor operațiuni legislative țintite în direcția satisfacerii directivei, fără depășirea scopului acesteia și fără încălcarea principiilor proprii legislației naționale.

Un aspect care merită explicat este faptul că Nota informativă a Consiliului Economic a definit noțiunea de „lucrător independent" în contextul legislației noastre într – o manieră prea îngustă. Articolul 2 din

Directiva 2010/41/UE, însă, ne dă următoarea definiție: „toate persoanele care exercită o activitate lucrativă pe cont propriu, în condițiile prevăzute de dreptul intern". Definiția este destul de clară și pentru a stabili cercul de subiecți trebuie doar să răspundem la întrebarea: este oare activitatea persoanei o activitate lucrativă pe cont propriu? Răspunsul este afirmativ și în cazul liber-profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției și în cazul medicilor care exercită profesiunea în mod independent și în orice caz în care persoana lucrează de sine stătător, în condițiile prevăzute de lege. De aceea, includerea doar a întreprinzătorilor individuali și a gospodăriilor țărănești în acest concept ar distorsiona definiția expresă a Directivei 2010/41/UE. Mai mult, dezbaterile legate de această noțiune sunt în privința includerii antreprenorilor individuali (cei care potrivit Consiliului sunt unicii ce se încadrează) și nu în privința persoanelor care într – o formă sau alta se află într-un raport de subordonare. Toate aceste considerente au sprijinit opinia CNAS-ului care a inclus în noțiune toate categoriile de persoane care desfășoară o activitate independentă incluse în legislația protecției sociale. Respectiv, acest fapt face noțiunea mai aproape de textul Directivei 2010/41/UE. Astfel cercul de subiecți care vor fi afectați prin prezentul proiectul de lege este destul de larg, așa încât să cuprindă domeniul de aplicare integral al Directivei 2010/41/UE.

Totodată în urma consultării proiectului cu CNAS, a fost identificată mecanismul de beneficiere de toate prestațiile sociale în baza completării unei declarații.

La data de 28.12.2023 a fost publicat anunțul de inițiere a procedurii de elaborare a actului normativ pe particip.gov.md link: anunț privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femeile care desfășoară o activitate independentă) | Particip.gov.md, care a fost republicat la data de 15.10.2025 link: anunț privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femeile care desfășoară o activitate independentă) | Particip.gov.md.

Proiectul de lege a fost îmbunătățit urmare a consultării publice. CNAS – a propus modificări tehnice la Legea nr. 489/1999 privind categoriile de plătitori, termenele de aplicare și trimiterea la alte categorii de asigurați, majoritatea propunerilor au fost acceptate. Consiliul pentru Egalitate – a solicitat ajustarea definiției „discriminării împotriva femeilor", extinderea domeniului art. 7 din Legea nr. 121/2012 la activități independente, introducerea unui alineat nou privind interzicerea discriminării și modificarea noțiunii de discriminare directă. Majoritatea propunerilor au fost acceptate. MDED – a propus excluderea art. I și completarea Legii nr. 5/2006 cu prevederi privind nediscriminarea în activitatea antreprenorială. Propunerile au fost acceptate. Ministerul Sănătății – a solicitat corectarea terminologiei prin înlocuirea sintagmei „medic independent" cu „medicul care exercită profesiunea în mod independent". Propunerea a fost acceptată. Centrul de Armonizare a Legislației – a propus reformularea tuturor clauzelor de armonizare conform modelelor UE, actualizarea referințelor la articolele transpuse și completarea tabelului de concordanță. Propunerile au fost acceptate. MF – a solicitat excluderea implicării SFS în recepționarea noilor declarații, uniformizarea modalității de calcul a contribuțiilor pentru anumiți plătitori, precum și completarea Notei de fundamentare cu o analiză financiară a impactului asupra BASS. A propus, de asemenea, clarificarea noțiunii de „lucrători independenți". Majoritatea propunerilor au fost acceptate. Cancelaria de Stat – s-a expus asupra Notei de fundamentare și a solicitat clarificarea problemei care actul normativ o va soluționa, formularea obiectivelor măsurabile, completarea analizei impactului și detalierea consultărilor. Propunerile au fost acceptate. La fel au fost formulate propuneri privind Legea nr. 845/1992 și anume privind textul referitor la „șanse egale la constituirea, echiparea și extinderea întreprinderilor și Legea nr. 489/1999 – privind necesitatea: precizării autorității competente pentru primirea declarației, indicarea consecințelor depunerii peste termen, clarificarea efectelor opțiunii pentru taxa fixă anuală în caz de suspendare sau încetare a activității, pentru a preveni aplicarea neuniformă de către CNAS. Propunerile au fost acceptate. MJ – a propus ajustări tehnico-legislative privind formulări, structura articolelor, corelarea cu modificările recente ale altor legi și comasarea unor amendamente. Majoritatea propunerilor au fost acceptate.

La fel, urmare a avizului MF și CNAS mecanismul de depunere a declarației a fost revizuit, astfel declarația va fi prezentată la ghișeul unic și nu la SFS precum era menționat anterior. Totodată modificările ce țineau de calculul contribuției sociale a persoanelor fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor, persoane fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal, au fost excluse la propunerea CNAS, acestea fiind deja prevăzute în inițiativa legislativă 362/2025.

**7. Concluziile expertizelor**

Expertiza anticorupție a fost efectuată în temeiul Legii nr. 100/2017 privind actele normative, Legii nr. 1104/2002 privind Centrul Național Anticorupție (CNA), Legii integrității nr. 82/2017 și Metodologiei aprobate prin Hotărârea Colegiului CNA nr. 6/2017.

În urma examinării proiectului, CNA a constatat că:

- nu au fost identificate norme care să favorizeze sau să genereze riscuri de corupție;
- proiectul nu reglementează activitatea agenților publici sau a entităților publice într-un mod care ar putea crea discreții nejustificate sau tratamente preferențiale;
- scopul declarat în nota de fundamentare corespunde scopului real al proiectului, iar soluțiile propuse promovează exclusiv interesul public;
- prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului și sunt conforme cu principiile integrității.

Totodată, CNA a confirmat respectarea rigorilor de transparență decizională prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și a constatat că nota de fundamentare este suficient argumentată, inclusiv din punct de vedere economic și financiar. Prin urmare, nu au fost formulate recomandări de excludere sau diminuare a unor riscuri de corupție, întrucât asemenea riscuri nu au fost identificate.

Expertiza juridică realizată de Ministerul Justiției a vizat, preponderent, aspecte de tehnică legislativă, claritate și coerență normativă, precum și asigurarea unei transpuneri mai precise a acquis-ului UE. Majoritatea observațiilor au fost acceptate și reflectate în redacția revizuită a proiectului, iar pentru celelalte au fost prezentate precizări argumentate care demonstrează lipsa contradicțiilor normative.

De asemenea, s-a confirmat respectarea cerințelor procedurale privind elaborarea proiectului actului normativ, inclusiv:

- temeiul legal al inițiativei legislative;
- corecta structurare și formulare a normelor, în conformitate cu regulile de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017;

În concluzie, rezultatele expertizelor juridică și anticorupție confirmă faptul că proiectul de lege este elaborat cu respectarea cadrului constituțional, normativ și procedural aplicabil, nu conține riscuri de corupție și este compatibil cu legislația Uniunii Europene.

**8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent**

Va fi necesară adoptarea unor acte normative subsecvente ale CNAS.

**9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ**

Aplicarea prevederilor necesită instruirea personalului și informarea beneficiarilor, precum și testarea prealabilă a funcționalității soluțiilor de digitalizare.

**Ministră** **Natalia PLUGARU**

**SINTEZA**
**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei care desfășoară o activitate independentă (NU 821/MMPS/2025)**

| Participantul la avizare, consultare publică, expertizare | Nr. crt. | Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei | Argumentarea autorului proiectului |
|---|---|---|---|
| **Avizare și consultare publică** | | | |
| **Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova**<br>*Aviz nr. 03 – 02/632 din 04.11.2025* | **1.** | La Art. V. Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați considerăm inoportună introducerea noțiunii de „discriminare împotriva femeilor”, dat fiind faptul că Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului nu condiționează necesitatea introducerii unei astfel de noțiuni. Mai mult decât atât, art. 3, dar și Directiva, per ansamblu, nu prevede definiții specifice ce vizează discriminarea împotriva femeilor, făcând referire la aplicarea principiului egalității de tratament atât la femei, cât și bărbați.<br>În opinia sindicatelor, în vederea racordării Legii menționate la Directiva 2010/41/UE, urmează a fi completată definiția noțiunii de „discriminare după criteriul de sex”. Or, fenomenului de discriminare pot fi expuși atât femeile, cât și bărbații. | **Se acceptă parțial**<br>Necesitatea introducerii unei noi noțiuni și anume „discriminare împotriva femeilor” este o cerință prevăzută de Comitetul pentru Eliminarea Discriminării împotriva Femeilor. Totodată includerea acestei definiții este o cerință inclusă în Foaia de parcurs privind „Statul de drept” (Hotărîrea Guvernului nr. 275/2025), capitolul Drepturile Fundamentale, măsura 8.2.<br>Propunerea a fost exclusă din tabelul de concordanță și a fost ajustată Nota de fundamentare cu argumentele necesității introducerii acestei modificări. |
| **Compania Națională de Asigurări în Medicină**<br>*Aviz nr. 01 – 02/7109 din 04.11.2025* | **2.** | Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă) (număr unic 821/MMPS/2025), Compania Națională de Asigurări în Medicină, reieșind din competențele sale funcționale, comunică lipsa de obiecții pe marginea proiectului menționat. | **Am luat act** |
| **Casa Națională de Asigurări Socială**<br>*Aviz nr. 15199 din 04.11.2025* | **3.** | La Art. III pct. 5 din proiect, Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, în Anexa nr. 1, în coloana „Categoriile de plătitori și de asigurați” de la pct 1.6 de exclus textul „cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.5,” și de la pct. 1.7 de exclus textul „ ,cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.6[1]”.<br>***Argumentare:*** Între timp, au fost înaintate propuneri aferente categoriilor de plătitori reglementați la pct. 1.6, 1.6[1], 1.7 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale privind excluderea excepției de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale pentru pensionari, persoane cu dizabilități, precum și a persoanelor care se încadrează în alte categorii de | **Nu se acceptă**<br>Aceaste modifcări vor fi operate prin alt act normativ promovat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale care va modifica Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. Proiectul, la moment se află în proces de elaborare. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | plătitori, ar fi oportun ca în proiectul citat supra pct. 1.6 şi 1.7 din anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 să se expună cu modificările menționate. | |
| | **4.** | La Art. IV, pct. 3 din proiect, alineatul doi se expune în următoarea redacție: „alineatul ($8^2$), textul ,,Liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției și antreprenorii independenți” de substituit cu textul ,,Liber – profesioniștii ce practică activitate în sectorul justiției, antreprenorii independenți și persoanele care se atribuie la categoriile de plătitori specificaţi la pct. 1.6 lit. b) şi pct. 1.7 lit. b) din Anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”; | **Nu se acceptă**<br>Propunerea inclusă în proiect a fost formulată din perspectiva completării normei dar nu expunerii într – o nouă redacție. |
| | **5.** | La Art. IV, pct. 8 din proiect, la alineatul 2 și 3, textul „1 ianuarie 2026” de substituit cu textul „1 ianuarie 2027”; | **Se acceptă** |
| | **6.** | La Art. IV, pct. 9 din proiect se expune în următoarea redacție:<br>„La articolul $18^2$ în alineatul (7), textul ,,În cazul liber – profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției și al antreprenorilor independenți” de substituit cu textul ,, În cazul liber – profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției, antreprenorilor independenți și al persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificaţi la pct. 1.6 lit. b) şi pct. 1.7 lit. b) din Anexa nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”.<br>Argumentare: Propunerea este condiționată de modificările operate prin Legea nr.228 din 10 iulie 2025 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independent a persoanelor fizice). | **Precizare**<br>Modificările propuse la proiectul de lege au fost formulate luând în considerare prevederile Legii nr. 228/2025 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independentă a persoanelor fizice). Detalii privind versiunea finală a actului normativ ce se propune a fi modificat comparativ cu prevederilor actuale sunt incluse în tabelul comparativ. |
| | **7.** | La Art. IV, pct. 10 din proiect se expune în următoarea redacție:<br>,,La articolul $18^3$ în alineatul (8), în prima propoziţie textul ,,În cazul liber – profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției și al antreprenorilor independenți”, de substituit cu textul ,, În cazul liber – profesioniștilor ce practică activitate în sectorul justiției, antreprenorilor independenți și persoanelor care se atribuie la categoriile de plătitori specificaţi la pct. 1.6 lit. b) şi pct. 1.7 lit. b) din Anexa nr.1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”, iar la propoziţia a doua textul ,,În cazul în care liber – profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției și antreprenorul independent”, de substituit cu textul ,,În cazul liber profesionistul ce practică activitate în sectorul justiției, antreprenorul independent și persoana care se atribuie la categoriile de plătitori specificaţi la pct.1.6 lit. b) şi pct. 1.7 lit. b) din Anexa nr.1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale”. | |
| | **8.** | Totodată, se propune de completat proiectul cu următoarea modificare la Legea nr. 289/2004 privind indemnizaţiile pentru incapacitatea temporară de muncă şi alte prestaţii de asigurări sociale: Art.7 alin. ($6^2$) de exclus.<br>Argumentare: Propunerea este condiționată de modificările operate prin Legea nr. 228/2025 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independent a persoanelor fizice). | **Nu se acceptă**<br>Acest punct nu ține de proiectul legii și se referă la o categorie aparte. Considerăm că modificarea respectivă urmează a fi efectuată în alt proiect și consultată cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Casa Națională de Asigurări Socială**<br>*Aviz suplimentar nr. 17104 din 05.12.2025* | **9.** | Art. III, pct. 2 alineatul 4 cuvintele „și prezintă Serviciului Fiscal de Stat” de substituit cu textul ”, care se prezintă prin ghișeul unic de raportare electronică”. | **Se acceptă** |
| | **10.** | Art. III pct. 3 alineatul 2 cuvintele „și prezintă Serviciului Fiscal de Stat” de substituit cu textul „care se prezintă prin ghișeul unic de raportare electronică – raportare.gov.md,”. | **Se acceptă** |
| | **11.** | Următoarele propuneri de la art. III urmează a fi excluse din motiv că prevederile sunt incluse în inițiativa legislativă 362/2025 după cum urmează:<br>1.propunerea de la pct. 3) – „alineatul (7) după cuvântul „independente” se completează cu expresia „în domeniul comerţului cu amănuntul, cu excepţia comerţului cu mărfuri supuse accizelor, persoanelor fizice care desfăşoară activităţi în domeniul achiziţiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal”;<br>2. pct. 4 în totalitate. | **Se acceptă** |
| | **12.** | La Art. VIII, alineatul (1) de expus în redacția: „1. Prezenta lege va intra în vigoare o dată cu aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană”. | **Nu se acceptă**<br>Conform discuțiilor cu Biroul de Integrare Europeanătermenul de transpunere a Directivei a fost stabilit în poziția de negociare, astfel nu poate fi extins. |
| | **13.** | Potrivit Directivei, principiul egalității de tratament între bărbați și femei, prezumă să nu existe niciun fel de discriminare pe motive de sex în sectorul public sau privat, în mod direct sau indirect, de exemplu cu privire la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau începerea sau extinderea oricărei alte forme de activitate independentă. În acest context şi reieșind din principiile organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale de stat, Casa Națională de Asigurări Sociale reiterează că noțiunea de lucrător independent ar fi oportun să fie reglementată, inițial, în legislația cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi.<br>Respectiv, în acest caz, pentru aceste persoane, în legislaţia sistemului public de asigurări sociale pot fi prevăzute reglementări ce țin de contribuții de asigurări sociale şi prestațiile de asigurări sociale de care beneficiază aceste persoane. | **Se acceptă parțial**<br>Directiva 2010/41/UE nu impune definirea sau enumerarea exhaustivă a noțiunii de „lucrător independent”, utilizând acest concept într – un sens larg și funcțional, raportat la exercitarea unei activități pe cont propriu. În dreptul național, activitățile independente sunt reglementate printr – un ansamblu de norme civile, fiscale și legi speciale, fără a exista un concept unic de „lucrător independent”. Introducerea unei enumerări de categorii în Legea nr. 121/2012 are caracter neexhaustiv și ar putea genera interpretări divergente sau conflicte cu legislația specială aplicabilă diferitelor forme de activitate independentă. Soluția propusă în proiect, prin trimitere la exercitarea activității pe cont propriu în condițiile prevăzute de dreptul intern, asigură o transpunere corectă a Directivei și menține coerența cadrului normativ național.<br>Articolul 7 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității a fost completată cu un nou alineat ($1^2$) cu următorul cuprins: „($1^2$) Se interzice orice deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă pe |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalităţii, în mod direct sau indirect, la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau începerea sau extinderea oricărei alte forme de activitate independentă.”. |
| **Consiliul pentru Egalitate**<br>*Aviz nr. 04/1906 din 04.11.2025* | **14.** | Consiliul notează că la Art. V pct. 2 al proiectului se propune completarea art. 2 din Legea nr. 5/2006 cu privire la egalitate de șanse între femei și bărbați cu o nouă noțiune după cum urmează: „discriminare împotriva femeilor– orice diferențiere, excludere sau restricție bazată pe sex, care are drept efect sau scop compromiterea sau anihilarea recunoașterii, beneficierii și exercitării de către femei, indiferent de statutul lor matrimonial, pe baza egalității dintre bărbat și femeie, a drepturilor omului și libertăților fundamentale, în domeniile politic, economic, social, cultural, civil sau în orice alt domeniu, inclusiv în sfera publică și privată.<br>Discriminarea împotriva femeilor include discriminarea directă, indirectă și formele intersecționale de discriminare.”<br>În această privință, Consiliul atrage atenția că includerea în noțiunea discriminării împotriva femeilor a textului „Discriminarea împotriva femeilor include discriminarea directă, indirectă și formele intersecționale de discriminare.” este inoportună, or potrivit art. 4 alin. (2) și (3) ale Directivei 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, atât hărțuirea și hărțuirea sexuală, cât și instigarea la discriminare împotriva persoanelor pe considerente legate de sex sunt considerate a fi discriminare pe motive de sex și, prin urmare, sunt interzise. În același timp, discriminarea persoanelor pe baza a două sau mai multe criterii constituie o formă gravă a discriminării în conformitate cu art. 4 lit. d) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.<br>Astfel, notăm că în redacția actuală, lista formelor de discriminare din textul citat nu este una exhaustivă și nici una ilustrativă, motiv pentru care acesta nu prezintă relevanță din punct de vedere juridic. Din aceste considerente, Consiliul recomandă excluderea textului „Discriminarea împotriva femeilor include discriminarea directă, indirectă și formele intersecționale de discriminare.” din definiția noțiunii de „discriminare împotriva femeilor” propusă în cadrul Art. V pct. 2 al proiectului de lege examinat. | **Se acceptă** |
| | **15.** | În continuare, Consiliul notează că la Art. VI pct. 2 se propune completarea art. 7 alin. (2) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității cu litera $a^2$) cu următorul cuprins: „$a^2$) stabilirea condițiilor și criteriilor care exclud sau | **Se acceptă**<br>Proiectul a fost ajustat prin modificarea articolelor 2, 6 și 7 din Legea nr. 121/2012. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | favorizează lucrătorii independenți la constituirea, echiparea, extinderea sau exercitarea activității lor”.<br>În această privință, Consiliul notează că art. 7 al Legii nr. 121/2012, în redacția actuală, se referă la Interzicerea discriminării în câmpul muncii și în exercitarea unei profesii.<br>În același timp, art. 4 alin. (1) al Directivei 2010/41/UE se referă la interzicerea discriminării pe motive de sex în sectorul public sau privat, în mod direct sau indirect, de exemplu cu privire la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau începerea sau extinderea oricărei alte forme de activitate independentă. Astfel, constatăm că domeniile reglementate de art. 4 alin (1) al Directivei 2010/41/UE (constituirea unei întreprinderi, începerea sau extinderea unei activități independente) depășesc domeniul de aplicare al normelor art. 7 al Legii nr. 121/2012 și, anume, câmpul muncii (activitate salariată) și exercitarea unei profesii (liber – profesioniști).<br>Din aceste considerente, Consiliul consideră oportună extinderea domeniului de aplicare al art. 7 al Legii nr. 121/2012 în vederea asigurării protecției împotriva discriminării persoanelor care desfășoară activitate independentă în sensul art. 2 lit. a) al Directivei 2010/41/UE. În acest sens, Consiliul propune completarea proiectului de lege cu textul „Denumirea Articolului 7 al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității se modifică după cum urmează “Interzicerea discriminării în câmpul muncii și în accesul și exercitarea unei activități independente”.<br>Totodată, Consiliul propune reglementarea aspectelor ce vizează interdicția discriminării pe criteriu de sex în accesul la sau în exercitarea unei activități independente în cadrul unui alineat separat al art. 7. În acest sens, Consiliul propune înlocuirea textului Art. VI pct. 2 cu textul: “2. Articolul 7 se completează cu un nou alineat ($1^2$) cu următorul cuprins:<br>„($1^2$) Se interzice orice deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă pe baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalităţii, în mod direct sau indirect, la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau începerea sau extinderea oricărei alte forme de activitate independentă.”. | |
| | **16.** | În același context, Consiliul atrage atenția asupra faptului că definiția noțiunii de discriminare directă din cadrul art. 2 al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității este mai largă decât definiția prevăzută la art. 3 lit. a) al Directivei 2010/41/UE, întrucât legislația națională permite instituirea unei justificări obiective și rezonabile, în timp ce noțiunea prevăzută în directivă nu admite o justificare generală a diferenței de tratament în cazul discriminării directe. Această problemă de compatibilitate a fost subliniată și de reprezentanții Comisiei Europene, atât în procesul de evaluare a tabelului de | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | concordanță al Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, cât și în cadrul exercițiului de screening bilateral pe Capitolul 19.<br>Astfel, în vederea asigurării compatibilității dintre legislația națională și prevederile Directivei 2010/41/UE, cât și a altor directive privind nediscriminarea, Consiliul consideră oportună completarea proiectului cu prevederi în vederea modificării noțiunii de discriminare directă din conținutul Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, după cum urmează: „La Articolul 2 noțiunea de discriminare directă se expune în următoarea redacție: „discriminare directă – tratare a unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile protejate, reale sau presupuse, în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într – o situație comparabilă”. | |
| | **17.** | De asemenea, experții din cadrul Comisiei Europene au atras atenția în repetate rânduri asupra faptului că deși Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității definește hărțuirea, victimizarea și instigarea la discriminare ca forme ale discriminării, aceasta nu conține o interdicție explicită a acestor forme de discriminare, așa cum o cere art. 4 alin. (2) și (3) al Directivei 2010/41/UE, precum și alte directive privind asigurarea egalității de tratament.<br>Reieșind din aceste considerente, Consiliul propune completarea proiectului de lege examinat în vederea operării modificărilor de rigoare la art. 6 al Legii nr. 121/2012, după cum urmează: “Articolul 6, după prima propoziție se completează cu textul: Constituie forme ale discriminării: discriminarea directă, discriminarea indirectă, discriminarea prin asociere, hărțuirea, victimizarea, instigarea la discriminare, segregarea rasială și refuzul în acomodare rezonabilă.”. | **Se acceptă** |
| **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova**<br>*Aviz nr. 10/1 – 3126 din 04.11.2025* | **18.** | Se propune de exclus Art. I din proiectul de lege. | **Se acceptă** |
| | **19.** | La Art. V, după pct. 4 se propune includere a unui nou punct cu următorul conținut: „ Art. 12 se completează la final cu următorul text: „ , asigurând că nu există niciun fel de discriminare pe motive de sex, în sectorul public sau privat, directă sau indirectă, inclusiv în ceea ce privește constituirea, echiparea, extinderea și activitatea întreprinderilor, precum și începerea sau extinderea oricărei forme de activitate independentă”.<br>Argumentare: După cum s – a menționat în avizul nr. 09 – 2687 din 12.09.2025, proiectul de lege cu privire la antreprenoriat, număr unic 345/MDED/2025, urmează să substituie Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi. Acest proiect stabilește cadrul general al activității antreprenoriale, iar normele cu caracter special urmează a fi incluse în legislația de specialitate. Urmând această logică, nu se acceptă propuneri de | **Se acceptă**<br>Prevederile ce țin de modificarea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi au fost excluse din proiectul de lege. Totodată propunerea privind includerea acestor prevederi în Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalităţii de şanse între femei şi bărbaţi au fost analizate, însă conform avizului Consiliului pentru egalitate a fost decis includerea acestora în Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalităţii art. 7. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | modificare a Legii nr. 845/1992. Esența modificărilor propuse de autor a fi operate în Legea nr. 845/1992 este însă oportună pentru Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de şanse între femei şi bărbaţi, întrucât completarea articolului 12 din această lege ar asigura consecvență și unitate în reglementarea principiului nediscriminării pe criteriul de sex la desfășurarea activităţii de întreprinzător, în concordanță cu prevederile interne și cu art. 4 din Directiva 2010/41/UE privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului. | |
| **Ministerul Sănătății**<br>*Aviz nr. 15/3459 din 06.11.2025* | **20.** | În vederea corelării terminologiei utilizate în proiectul de lege cu cea prevăzută de legislația în vigoare din domeniul medical, se propune substituirea sintagmei de „medic independent” din Nota de fundamentare.<br>În conformitate cu prevederile Legii nr. 264/2005 „Cu privire la exercitarea profesiunii de medic”, profesiunea de medic poate fi exercitată în mod independent, fără a fi consacrată noțiunea distinctă de „medic independent”. Prin urmare, în textul proiectului și al documentației aferente, se va utiliza formularea „medicul care exercită profesiunea în mod independent”, pentru a asigura concordanța terminologică și juridică cu cadrul normativ existent. | **Se acceptă** |
| **Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova**<br>*Aviz nr. 05/1 – 65 din 06.11.2025* | **21.** | Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova a examinat proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femeile care desfășoară o activitate independentă) nr. unic 821/MMPS/2025 și comunică lipsă de obiecții asupra acestuia. | **Am luat act** |
| **Centrul de Armonizare a Legislației**<br>*Aviz nr. 31/02 – 126 – 11211 din 07.11.2025* | **22.** | Clauza de armonizare a proiectului se va expune în următoarea redacție:<br>”Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 4, art. 7 – 9 și art. 12) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, CELEX: 32010L0041, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.<br>De asemenea, precizăm că proiectul național introduce clauze de armonizare în mai multe acte normative în vigoare, care au fost supuse modificării prin prezentul proiect sau care deja conțin norme euroconforme. În acest context, menționăm că, clauzele de armonizare introduse urmează a fi revizuite și reformulate conform propunerilor pentru fiecare act normativ vizat, în speță:<br>– Art. I, pct. 1 din proiectul de modificare care introduce clauza de armonizare pentru Legea nr. 845/1992, va fi expus în redacția:<br>”Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 4 și art. 6) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, CELEX: 32010L0041, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.<br>– Art. III pct. 1 din proiectul de modificare care introduce clauza de armonizare pentru Legea nr. 489/1999, va fi expus în redacția următoare:<br>”Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 1, art. 2, art. 7 și art. 8) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, CELEX: 32010L0041, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.<br>– Art. IV pct. 1 din proiectul de modificare care introduce clauza de armonizare pentru Legea nr. 289/2004, va fi expus în redacția următoare:<br>”Prezenta Lege transpune art. 8 din Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, CELEX: 32010L0041, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.<br>– Art. V pct. 1 din proiectul de modificare care completează clauza de armonizare pentru Legea nr. 5/2006, va fi expus în redacția următoare:<br>”precum și transpune parțial (transpune art. 3, art. 5, art. 9 și art. 12) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, CELEX: 32010L0041, publicată în Jurnalul Oficial 180 din 15 iulie 2010, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”.<br>– Art. VI pct. 1 din proiectul de modificare care completează clauza de armonizare pentru Legea nr. 121/2012, va fi expus în redacția următoare:<br>”precum și transpune parțial (transpune art. 3, art. 4, art. 9, art. 10 și art. 13) Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, CELEX: 32010L0041, publicată în Jurnalul Oficial | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | 180 din 15 iulie 2010, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2024/1500 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 mai 2024”. | |
| | **23.** | Din compartimentul 6 urmează a fi exclus art. 11 al Directivei UE, pentru a reflecta versiunea consolidată a actului UE, or conform ultimei modificări operate prin Directiva (UE) 2024/1500, art. 11 a fost exclus. | **Se acceptă** |
| | **24.** | De asemenea, la compartimentul 7 se va insera textul articolelor, alineatelor din actele naționale în vigoare care corespund și transpun dispozițiile corespondente ale actului juridic european din compartimentul 6 al tabelului de concordanță pentru a obține o imagine clară a gradului de transpunere a întregului act UE. | **Se acceptă** |
| **Ministerul Finanțelor**<br>*Aviz nr. 15/2 – 06/221 din 13.11.2025* | **25.** | Cu referire la propunerea de completare a art. 5 din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale cu un nou alineat ($1^2$), statuat la Art. II pct. 3 din proiectul examinat, în special în partea ce ține de obligația de prezentare către Serviciul Fiscal de Stat a Declarației privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale, conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale, menționăm că această propunere nu se susține, deoarece acest aspect excede aria de competență a autorității fiscale. Or, potrivit art. 136 pct. 11) din Codul fiscal nr. 1163/1197, Serviciul Fiscal de Stat şi funcţionarii fiscali, în cadrul acţiunilor de exercitare a funcţiei, au obligaţia de a ține evidența contribuabililor și a obligațiilor fiscale ale acestora. În acest context, având în vedere că Declarația menționată nu conține informații privind calcularea obligațiilor fiscale (față de buget), fiind doar o manifestare de voință privind atribuirea unui statut specific în cadrul sistemului public de asigurări sociale, recepționarea acesteia nu poate fi atribuită Serviciului Fiscal de Stat. Respectiv, se propune excluderea din redacția propusă la art. 5 alin. ($1^2$) din Legea nr. 489/1999 a prevederilor care vizează recepționarea acestei declarații de către Serviciul Fiscal de Stat. | **Se acceptă**<br>La data de 24.11.2025 a avut loc ședința cu reprezentanții Ministerului Finanțelor, Serviciului Fiscal de Stat și Casei Naționale de Asigurări Sociale în cadrul căreia a fost agreat asupra modalității de prezentare a declarației. Proiectul ]n noua redacție este susținut de Casa Națională de Asigurări Sociale și Serviciul Fiscal de Stat. |
| | **26.** | În ceea ce privește propunerea expusă la Art. III pct. 4 din proiectul de lege, referitor la completarea art. 20 din Legea nr. 489/1999 cu un nou alineat ($1^3$), care stabilește obligația Casei Naționale de Asigurări Sociale de a calcula lunar contribuția de asigurări sociale pentru persoanele fizice prevăzute la art. 5 alin. ($1^2$), considerăm că, în raport cu aceleași categorii de plătitori, și anume fondatorii întreprinderilor individuale și cei ai gospodăriilor țărănești (de fermier), nu este oportună aplicarea a două modalități diferite de raportare și aplicare a contribuțiilor de asigurări sociale. La aceasta, potrivit proiectului de lege, pentru fondatorii întreprinderilor individuale și cei ai gospodăriilor țărănești (de fermier) care își vor manifesta voința de a se asigura de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale (specificați la art.5 alin.($1^2$) din proiect), | **Se acceptă**<br>Aceste propuneri au fost excluse urmare a avizului suplimentar a Casei Naționale de Asigurări Sociale. Acest mecanism urmează a fi clarificat prin inițiativa legislativă 362/2025. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | calculul contribuției se va efectua de către Casa Națională de Asigurări Sociale. Însă, pentru cei ce nu își vor manifesta această voință, și anume fondatorii întreprinderilor individuale și cei ai gospodăriilor țărănești (de fermier) prevăzuți la art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 489/1999, obligația de calculare și declarare a contribuțiilor de asigurări sociale le revine acestora.<br>Astfel, în condițiile în care Casa Națională de Asigurări Sociale are capacitatea de a calcula obligațiile aferente contribuției de asigurări sociale stabilite în sumă fixă pentru plătitorii specificați la art. 5 alin. ($1^2$), considerăm relevantă asigurarea calculării contribuțiilor și pentru persoanele prevăzute la art. 5 alin.(1) lit.b) pentru întreprinderile individuale și gospodării țărănești (de fermier), contribuind astfel la optimizarea procesului de raportare pentru această categorie de plătitori, prin eliminarea obligativității prezentării Dării de seamă forma CAS18AN. | |
| | **27.** | Referitor la completarea propusă la art. 7 alin. (2) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, potrivit Art.VI pct. 2 din proiectul de lege, se consideră oportun de a concretiza termenul „lucrătorii independenți”, pentru o mai bună aplicabilitate practică, inclusiv a principiilor prevăzute în Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului. Or, sintagma respectivă se poate încadra, în sensul legislației naționale, în mai multe categorii, inclusiv: întreprinzători individuali, gospodării țărănești, titulari de patentă de întreprinzător, comercianți cu amănuntul, achizitori de producție agricolă, persoanele care exercită o activitate economică independentă, precum și diverse profesii liberale reglementate prin legi speciale, cum sunt avocații, notarii, medicii independenți, executorii judecătorești, mediatorii etc. | **Se acceptă parțial**<br>Directiva 2010/41/UE nu impune definirea sau enumerarea exhaustivă a noțiunii de „lucrător independent”, utilizând acest concept într – un sens larg și funcțional, raportat la exercitarea unei activități pe cont propriu. În dreptul național, activitățile independente sunt reglementate printr – un ansamblu de norme civile, fiscale și legi speciale, fără a exista un concept unic de „lucrător independent”.<br>Introducerea unei enumerări de categorii în Legea nr. 121/2012 ar avea un caracter neexhaustiv și ar putea genera interpretări divergente sau conflicte cu legislația specială aplicabilă diferitelor forme de activitate independentă. Soluția propusă în proiect, prin trimitere la exercitarea activității pe cont propriu în condițiile prevăzute de dreptul intern, asigură o transpunere corectă a Directivei și menține coerența cadrului normativ național.<br>Articolul 7 din Legea nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității s – a completat cu un nou alineat ($1^2$) cu următorul cuprins: „($1^2$) Se interzice orice deosebire, excludere, restricţie sau preferinţă pe baza criteriilor protejate, care au drept scop sau efect limitarea sau subminarea egalităţii, în mod direct sau indirect, la constituirea, echiparea sau extinderea unei întreprinderi sau începerea sau extinderea oricărei alte forme de activitate independentă.”. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | **28.** | Potrivit proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (cu privire la reglementarea raporturilor conexe prestării muncii prin agent de muncă temporară, securității și sănătății în muncă a unor categorii de lucrători, unor aspecte legate de raporturile de muncă, răspunderii contravenționale etc.) (număr unic 455/MMPS/2025), aprobat prin Decizie protocolară nr. 22.31/2025, de asemenea, se propune reglementarea noțiunii „lucrătorul independent” în Legea securității și sănătății în muncă nr.186/2008. | **Precizare**<br>Prin Legea nr. 193/2025 pentru modificarea unor acte normative (reglementarea raporturilor conexe prestării muncii prin agent de muncă temporară, securității și sănătății în muncă a unor categorii de lucrători, a unor aspecte legate de raporturile de muncă, a răspunderii contravenționale etc.) au fost operate modificări la Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008 prin introducerea unei noțiuni noi cu următorul cuprins: „lucrător independent – persoana fizică rezidentă care desfășoară activități independente conform cap. $10^2$ din titlul II al Codului fiscal nr. 1163/1997 sau antreprenorul independent care desfășoară o activitate economică independentă conform cap. $10^4$ din titlul II al Codului fiscal nr. 1163/1997;”. |
| | **29.** | De asemenea, referitor la Art.VII din proiectul examinat, ca urmare a modificărilor propuse în noțiunea de „lucrător independent”, este necesar de a face corelarea și modificarea nemijlocit a normelor din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (art. 55 din Lege). | **Se acceptă parțial**<br>Conform justificării de la recomandarea nr. 13, nu este necesară definirea unei noțiuni separate a lucrătorului independent. Totodată proiectul conține un reglementări de ajustare a Legii nr. 105/2018. |
| | **30.** | Proiectul introduce posibilitatea ca lucrătorii independenți să opteze voluntar pentru plata unei taxe fixe anuale majorate (27.772 lei) care conferă dreptul la toate tipurile de prestații de asigurări sociale, în pofida faptului că Directiva prevede doar asigurarea drepturilor legate de maternitate și paternitate ale lucrătorilor independenți și ale soților/soțiilor lor. Deşi, în Nota de fundamentare se menționează că măsura este „financiar autonomă”, nu este prezentată o analiză privind sustenabilitatea Bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS) în cazul creşterii numărului de beneficiari de indemnizații de maternitate și paternale (alte prestații sociale), precum și efectul modificării asupra fluxului de venituri și cheltuieli al CNAS, inclusiv asupra raportului de contribuție/beneficiu pe termen mediu. Astfel, se propune completarea Notei de fundamentare cu o analiză financiară detaliată privind impactul asupra BASS, în conformitate cu art.17 alin. (1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar – fiscale nr.181/2014. Această analiză este necesară pentru a demonstra că extinderea bazei de asigurați nu generează presiuni suplimentare asupra bugetului de asigurări sociale. | **Se acceptă parțial**<br>Nota de fundamentare a fost completată cu analiza financiară asupra costurile aferente resurselor administrative pentru implementarea proiectului de lege.<br>Subsidiar menționăm că conform răspunsul CNAS nr. 720 din 16.01.2026 „impactul financiar al proiectului de lege asupra bugetului asigurărilor sociale de stat nu poate fi determinat, deoarece numărul plătitorilor care vor opta pentru achitarea taxei fixe ce le oferă o asigurare completă, precum și numărul extins al potențialilor beneficiari de prestații de asigurări sociale din rândul acestor plătitori, nu este posibil de determinat”.<br>Răspunsul CNAS se anexează în e – Legiferare. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Cancelaria de Stat Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare/Analizei impactului de reglementare**<br>*Aviz nr. 38 – 78 – 11439 din 13.11.2025* | **31.** | Secțiunea 2.2 conține mai multă informație despre situația juridică și statistică a persoanelor care desfășoară activități independente. Se descrie categoriile vizate, lipsurile cadrului legal și efectul acestora asupra accesului la prestații sociale, dar accentul este pus predominant pe aspectele juridice și mai puțin pe definirea problemei în termeni de consecințe sociale și economice, așa cum cere Metodologia AIR (HG nr. 574/2024). Pentru conformitate deplină, secțiunea ar trebui să includă mai întâi o formulare clară și expresă a problemei care necesită intervenție din partea statului (de reglementare), nu doar o enumerare a neconcordanțelor legislative.<br>Problema trebuie exprimată ca un efect social negativ, de exemplu: „*Problema constă în tratamentul inegal aplicat persoanelor care desfășoară activități independente, care nu beneficiază de acces deplin la prestațiile de asigurări sociale, fapt ce conduce la excludere parțială din sistemul de protecție socială și la perpetuarea inegalităților între sexe.*”.<br>De asemenea, trebuie completată dimensiunea cantitativă a problemei, nu doar numărul total de lucrători independenți, ci și estimarea proporției celor afectați de lipsa protecției complete și, dacă este posibilă. Aceasta ar permite aprecierea gravității fenomenului și ar fundamenta mai bine necesitatea intervenției publice. În plus, este important de adăugat descrierea scenariului de bază, adică modul în care s – ar perpetua inegalitatea dacă nu s – ar adopta intervenția propusă. Această parte trebuie să arate consecințele neintervenției: menținerea excluderii sociale a unei părți a populației active, pierderi de venituri pentru femeile independente, vulnerabilitate economică în caz de maternitate, risc de neconformitate cu Directiva 2010/41/UE și creșterea dezechilibrului în sistemul de protecție socială. | **Se acceptă**<br>Proiectul a fost ajustat cerințelor. |
| | **32.** | Secțiunea 3. Prevede detaliat principalele prevederi ale proiectului de act normativ și explică elementele noi propuse, însă nu este complet conformă cu cerințele Metodologiei AIR aprobate prin HG nr. 574/2024. Înainte de secțiunea 3.1, nota nu conține obiective formulate în mod explicit, așa cum solicită instrucțiunile metodologice. Se descriu măsurile legislative propuse, dar nu prezintă distinct obiectivul general și obiectivele specifice, în forma necesară pentru a permite evaluarea și monitorizarea ulterioară a rezultatelor. În lipsa formulării obiectivelor într – un mod măsurabil și orientat către rezultat, legătura dintre problema identificată, soluția normativă și efectul așteptat devine mai puțin clară.<br>Secțiunea 3.1 ar trebui cu obiective, care trebuie exprimate în termeni de schimbare a situației de fapt și, acolo unde este posibil, formulate măsurabil și fixate în timp. De exemplu, obiectivele ar putea fi formulate astfel: „*Până la sfârșitul anului 2027, minimum 80% dintre persoanele care desfășoară activități independente să aibă posibilitatea efectivă de a opta pentru asigurare* | **Se acceptă**<br>Obiectivele au fost revizuite. Nota de fundamentare a fost ajustată. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | *completă în sistemul public de asigurări sociale” sau „Până în anul 2028, să fie asigurat acces egal la prestațiile de maternitate pentru cel puțin 70% dintre femeile care desfășoară activități independente*”. | |
| | **33.** | Secțiunea 4.3 ar trebui să includă clar impactul proiectului care în viziunea noastră nu impune costuri obligatorii, ci oferă o opțiune voluntară de asigurare completă pentru persoanele care desfășoară activități independente. La fel, ar fi util să fie introdusă o evaluare calitativă a costurilor administrative minime, chiar dacă acestea sunt nesemnificative (eventualele costuri se limitează la depunerea cererii de asigurare, completarea formularului sau utilizarea serviciilor electronice ale CNAS, ceea ce nu implică cheltuieli financiare directe, ci doar un efort administrativ minim).<br>La fel, secțiunea ar trebui să reflecte beneficiile economice și sociale pentru persoanele independente și pentru mediul privat în ansamblu: creșterea stabilității veniturilor, reducerea riscului de întrerupere a activităților în caz de maternitate sau incapacitate temporară de muncă, stimularea participării femeilor în antreprenoriat și îmbunătățirea imaginii sociale a întreprinderilor care promovează egalitatea de șanse. | **Se acceptă**<br>Nota de fundamentare a fost ajustată. |
| | **34.** | În Secțiunea 6 conține unele informații privind procesul de consultare și avizare, dar, în forma actuală, nu este complet conformă cu cerințele HG nr. 574/2024, care solicită o prezentare detaliată și transparentă a etapelor de consultare, a instituțiilor implicate și a rezultatelor obținute. Este benefic faptul că sunt enumerate autoritățile publice consultate – Casa Națională de Asigurări Sociale, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova și Consiliul Economic de pe lângă Prim – ministru, dar secțiunea nu conține sinteza consultărilor și rezultatele concrete ale acestora, adică propunerile și observațiile primite de la toate părțile interesate. | **Se acceptă**<br>Nota de fundamentare a fost ajustată conform propunerii. |
| | **35.** | În Legea nr. 845/1992, textul propus la articolul 8 pct. $1^1$ – „Statul asigură șanse egale femeilor și bărbaților cu privire la constituirea, echiparea, extinderea și activitatea întreprinderilor” – este formulat generic, fără a preciza natura obligației statului sau instrumentele prin care aceasta se realizează. Termenii „echiparea” și „extinderea” nu au conținut juridic determinat, ceea ce poate genera interpretări arbitrare asupra sferei de aplicare a măsurilor de sprijin ori asupra competențelor instituționale implicate. | **Se acceptă**<br>Articolul dat a fost exclus din proiectul de lege. Conform solicitării Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării modificările au fost incluse în art. 7 din Legea nr. 121/2012. Acest articol a fost completat cu prevederi preluate expres din textul directivei, iar în Nota de fundamentare au fost aduse precizările de rigoare prin explicarea aplicabilității normelor. |
| | **36.** | Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale:<br>În pct. 3 formularea „declarația se prezintă în termen de 20 zile de la data înregistrării desfășurării activității la organul abilitat” nu precizează clar care | **Se acceptă**<br>Din proiect au fost eliminate prevederile care făceau trimitere la organele abilitate. |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | este autoritatea competentă, ceea ce poate genera confuzii între Serviciul Fiscal de Stat și alte instituții implicate în înregistrarea activităților independente.<br>De asemenea, sintagma „depunerea declarației peste termenele reglementate nu se acceptă” nu indică expres consecințele juridice ale nerespectării termenului, ceea ce poate conduce la aplicarea neuniformă a legii și la interpretări discreționare privind pierderea sau menținerea calității de asigurat;<br>Tot în cadrul aceleiași legi, prevederea potrivit căreia „opțiunea pentru aplicarea taxei fixe anuale a contribuției de asigurări sociale este obligatorie pentru întregul an și nu se modifică” ridică neclarități privind efectele juridice în cazul suspendării sau încetării activității economice pe parcursul anului de gestiune. Lipsa unei precizări exprese asupra acestor situații poate determina tratamente diferite din partea Casei Naționale de Asigurări Sociale. | În corespundere cu propunerile Ministerului Justiției, propunerea „depunerea declarației peste termenele reglementate nu se acceptă” a fost eliminată din proiect.<br>În acest context se impune necesitatea de a preciza aspectele privind efectele juridice în cazul încetării sau suspendării pe parcursul anului de gestiune.<br>Explicația se regăsește în demersul CNAS nr. 720 din 16.01.2026 ..cu referire la suspendarea sau încetarea activității economice pe parcursul anului de gestiune şi includerea acestea în propunerea formulată la Legea nr. 489/1999, menționăm că Casa Naţională de Asigurări Sociale ia la evidenţă persoanele juridice şi întreprinzătorii individuali în calitate ce plătitori de contribuţii la bugetul asigurărilor sociale de stat în baza informațiilor recepționate de la organul înregistrării de stat (Agenția Servicii Publice şi persoanele care desfășoară activităţi independente în baza informațiilor recepționate de la Serviciul Fiscal de Stat) prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect. În baza informaților recepționate se înregistrează inițierea activității, încetarea activității, suspendarea activității. Inițierea / lichidarea / suspendarea activităţii este reglementată de Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat şi întreprinderi şi Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice şi întreprinzătorilor individuali. Lichidarea persoanelor juridice şi întreprinzătorilor individuali conduce la încetarea activității şi acestea se lichidează şi în calitate de plătitori de contribuții la bugetul asigurărilor sociale de stat. Totodată, în cazul suspendării activității persoanelor li se interzice desfășurarea oricăror activități de întreprinzător. Concomitent, potrivit art. 1882 din Codul Fiscal nr. 1163/1997, pe întreaga perioadă de suspendare a activităţii, agentul economic este scutit de prezentarea dărilor de seamă fiscale, precum şi de plata taxelor şi a impozitelor, cu excepţia impozitului pe bunurile imobiliare. În Legea nr. 489/1999 privind sistemul |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | public de asigurări sociale nu sunt reglementări aferente iniţierii, suspendării şi încetării activităţii nici pentru o categorie de plătitori de contribuţii la bugetul asigurărilor sociale de stat. Respectiv, completarea pct. 3 din proiectul menționat cu reglementări aferente suspendării şi/sau încetării activității nu este oportună. În acest context, urmează a fi examinată oportunitatea de a introduce o reglementare generală pentru toate categoriile de plătitori.<br><br>În Legea nr. 489/1999 la art. 5 alin. (1) după lit. f) a fost completat cu o literă nouă în redacţia: „g) Pe perioada suspendării activităţii în conformitate cu cadrul normativ, plătitorul de contribuţii la bugetul asigurărilor sociale de stat este scutit de declararea şi plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.”.”. |
| **Ministerul Justiției**<br>*Aviz nr. 04/2 – 11268 din 18.11.2025* | **37.** | Ministerul Justiției semnalează că „Taxa anuală fixă pentru asigurări sociale”, abordată în conținutul proiectului vizat, nu este aplicabilă experților judiciari, care activează în cadrul instituțiilor publice de expertize judiciare. | **Se acceptă.**<br>Precizarea a fost inclusă în Nota de fundamentare. |
| | **38.** | La Art. I (modificarea Legii nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi), în pct. 1, ce vizează completarea legii cu clauza de armonizare, se vor exclude cuvintele „După clauza de adoptare” și „în legislația națională” ca fiind excedente în cazul dat. De asemenea, clauza de armonizare se va expune în conformitate cu modelele stabilite în anexa nr. 1 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018. Observațiile date sunt valabile și pentru Art. III pct. 1, Art. IV pct. 1, Art. V pct. 1 și Art. VI pct. 1. | **Se acceptă** |
| | **39.** | La Art. II, se va ține cont că art. 17 alin. (2) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător a fost modificat recent prin Art. IV pct. 11 din Legea nr. 227/2025 pentru modificarea unor acte normative (optimizarea proceselor de obținere a actelor permisive), ce urmează să intre în vigoare la data de 05.02.2026. Astfel, se vor propune modificări la nouă redacție a art. 17 alin. (2) din Legea nr. 93/1998. | **Se acceptă** |
| | **40.** | La Art. III (modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale): În pct. 2, ce vizează art. 1: la noțiunea de „contract de asigurare” cuvintele „se expune în următoarea redacție” se vor substitui cu cuvintele „va avea următorul cuprins” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect). Totodată, se va exclude cuvântul „voluntar” ca fiind excedent, întrucât, potrivit art. 992 din Codul civil, contractul este definit ca | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice; | |
| | **41.** | Cu referire la noțiunea „plătitorul contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat”, cuvântul „textul” se va substitui cu termenul „cuvintele”, ținând cont că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect); | **Se acceptă** |
| | **42.** | Propunerea privind completarea după noțiunea „declarație privind evidența nominală a asiguraților” cu noţiunea „declaraţie privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestaţii de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale” se va expune după modificarea noțiunii de „contract de asigurare”. | **Se acceptă** |
| | **43.** | La pct. 3, ce modifică art. 5: în dispoziția de completare cu alin. ($1^2$), cuvintele „un alineat nou” se vor substitui cu cuvântul „alineatul” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect), iar lit. c) a alin. ($1^2$) se va exclude ca fiind inutilă, având în vedere caracterul obligatoriu al actelor normative; pornind de la volumul și esența modificărilor propuse la alin. (4), (5) și (7), se recomandă expunerea acestora în redacție nouă. | **Se acceptă** |
| | **44.** | La pct. 4, privind modificarea art. 20 alin. ($1^1$), cuvântul „expresia” se va substitui cu cuvântul „textul”, conform uzanțelor normative. | **Se acceptă** |
| | **45.** | La pct. 5, ce vizează modificarea anexei nr. 1, expunerea în redacție nouă a pozițiilor 1.6 și 1.7 se va reda separat, deoarece între acestea este indicată poziția $1.6^1$. Totodată, acestea se vor reda fără denumirea coloanelor respective. | **Se acceptă** |
| | **46.** | La Art. IV (modificarea Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale): La pct. 2, ce modifică art. 4 alin. ($2^1$) lit. a) și b) se va ține cont că acestea au fost modificate recent prin Art. V pct. 1 din Legea nr. 228/2025 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independentă a persoanelor fizice), ce urmează să intre în vigoare la data de 01.01.2026 (valabil și pentru pct. 3, ce vizează modificarea art. 6; pct. 4, prin care se modifică art. 7; pct. 6, ce vizează art. 13 alin. (4); pct. 7, ce se referă la art. 18 alin. ($1^2$); pct. 8, ce modifică art. $18^1$; pct. 9, ce vizează art. $18^2$ alin. (7); pct. 10, prin care se modifică art. $18^3$ alin. (8)). | **Precizare**<br>Modificările propuse la proiectul de lege au fost formulate luând în considerare prevederile Legii nr. 228/2025 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea economică independentă a persoanelor fizice). |
| | **47.** | La pct. 4, amendamentele propuse la alin. (7) și (10) ale art. 7 se vor comasa, având același obiect de reglementare. | **Se acceptă** |
| | **48.** | La Art. V pct. 4, prin care se modifică art. 19 din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, pornind de la volumul | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | modificărilor propuse la alin. (3) lit. b) și alin. ($3^1$), se recomandă expunerea acestora în redacție nouă. | |
| | **49.** | La Art. VII, prin care se modifică art. 3 din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, având în vedere că se modifică doar un singur articol, acest fapt se va indica în debutul art. VII, în felul următor: „Art. VII – La articolul 3 din Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295 – 308, art. 448), cu modificările ulterioare, sintagma „lucrător independent” se substituie cu sintagma „lucrător emigrant independent”.”. | **Se acceptă** |
| **Avizare și consultare publică repetată**<br>***(propuneri expediate la etapa de expertizare din partea participanților la avizare)*** | | | |
| **Centrul de Armonizare a Legislației**<br>*Comentariu e – legiferare* | **50.** | CAL validează condiționat proiectul, fiind necesar a fi revizuite și redactate clauzele de armonizare prin prisma obiecțiilor expuse în Declarația de compatibilitate. | **Se acceptă**<br>Clauzele de armonizare au fost ajustate. |
| **Ministerul Finanțelor**<br>5/2 – 06/16 din 01.15.2026 | **51.** | Cu referire la Art. II din proiectul de lege, Ministerul Finanțelor nu susține noile propuneri expuse la pct. 3 subpct. 3.1, prin care se stabilește obligația de raportare lunară a contribuțiilor de asigurări sociale (prin Declarația forma IPC21) pentru fondatori ai întreprinderilor individuale și gospodăriilor țărănești (de fermier) care nu au persoane angajate, în locul raportării anuale a contribuțiilor menționate, stabilite în prezent. Implementarea acestei propuneri contravine dezideratului de debirocratizare, de simplificare a activității economice și a raportării obligațiilor aferente desfășurării acesteia. Modificarea propusă va crește povara administrativă pentru această categorie de contribuabili, întrucât anume pentru această categorie de contribuabili (care au până la 5 angajați) a fost propusă anterior o raportare simplificată în ceea ce privește impozitele și taxele prin Declarația unificată, forma UNIF21, precum și contribuțiile, prin darea de seamă forma CAS18 – AN (fondatori ai întreprinderilor individuale și gospodăriilor țărănești (de fermier) care nu au angajați). | **Se acceptă**<br>Proiectul de lege a fost ajustat. |
| | **52.** | De asemenea, referitor la pct. 3, subpct. 3.5, care vizează modificările propuse la art.5 alin.(4) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, și anume în partea ce ține de substituirea textului „și (2)” cu textul „($1^1$), ($1^2$) și ($3^2$)”, acestea nu se susțin în contextul în care declarația menționată la art.5 alin.(12 ) din proiectul de lege nu se prezintă Serviciului Fiscal de Stat, întrucât aceasta nu are caracter de declarație fiscală. Astfel, se solicită de a substitui textul „și (2)” cu textul „($1^1$) și ($3^2$)”. | **Se acceptă** |
| | **53.** | Se menține obiecția expusă în avizul nr.15/2 – 06/221 din 13.11.2025 ce ține de includerea în Nota de fundamentare a unei analize privind sustenabilitatea Bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS) în cazul creșterii numărului de | **Se acceptă parțial**<br>Nota de fundamentare a fost completată cu analiza financiară asupra costurile aferente resurselor |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | beneficiari de indemnizații de maternitate şi paternale (alte prestații sociale), precum şi efectul modificării asupra fluxului de venituri şi cheltuieli al CNAS, inclusiv asupra raportului de contribuție/beneficiu pe termen mediu. Or, se consideră că modificările efectuate în Nota de fundamentare sunt incomplete. | administrative pentru implementarea proiectului de lege.<br>Subsidiar menționăm că conform răspunsul CNAS nr. 720 din 16.01.2026 „impactul financiar al proiectului de lege asupra bugetului asigurărilor sociale de stat nu poate fi determinat, deoarece numărul plătitorilor care vor opta pentru achitarea taxei fixe ce le oferă o asigurare completă, precum și numărul extins al potențialilor beneficiari de prestații de asigurări sociale din rândul acestor plătitori, nu este posibil de determinat”.<br>Răspunsul CNAS se anexează în e – Legiferare. |
| | **54.** | Adițional, se consideră oportun de menționat că legislația fiscală și reglementările privind impozitele, taxele și alte venituri la buget public național se aplică unitar, corect și nediscriminatoriu, în vederea aplicării unui tratament echitabil tuturor contribuabililor, indiferent de gen, rasă sau apartenență religioasă. La aceasta, în contextul în care propunerile înaintate prin prisma proiectului de lege respectiv, inclusiv la Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, includ referințe la „activități independente”, atenționăm despre faptul că potrivit subpct. $36^{1}$) alin. (5) din Codul fiscal nr. 1163/1997, activităţi independente reprezintă activităţi de comerţ desfăşurate de către o persoană fizică rezidentă doar în mod individual, fără a constitui o formă organizatorico – juridică, în urma desfăşurării cărora se obţine venit. De asemenea, legislația fiscală reglementează în Capitolul $10^{4}$ din Titlul II la Codul fiscalși un regim fiscal special aplicat exclusiv activităților economice independente desfășurate în domeniile de activitate conform Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei (CAEM – 2), stabilite în baza unei liste aprobate. Prin urmare, în cazul desfășurării activității independente de către persoanele fizice (bărbați sau femei), acestea urmează să se încadreze în regimurile fiscale prevăzute de legislație. | **Am luat act** |
| **Consiliul pentru egalitate**<br>nr. 04/46 din 15.01.2026 | **55.** | Consiliul notează că la Art. IV subpct. 3.1 al proiectului se propune completarea textului art. 10 alin. (2) din Legea nr. 5/2006 cu privire la egalitatea de șanse între femei și bărbați cu textul „a discriminării după criteriul de sex, a violenței și hărțuirii, inclusiv a”. Totodată, la subpct. 3.2 al proiectului se propune expunerea art. 10 alin. ($2^{1}$) al Legii nr. 5/2006 după cum urmează: „($2^{1}$) Angajatorul asigură informarea tuturor salariaților, inclusiv prin afișarea în locuri vizibile a extraselor tematice din conținutul documentelor de politici interne sau a oricăror altor informații tematice cu privire la neadmiterea și interzicerea actelor și tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, violență și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală la locul de muncă, precum și cu privire la | **Nu se acceptă**<br>Legea nr. 5/2006 este o lege specială, cu un obiect de reglementare distinct. Potrivit art. 1 din Legea nr. 5/2006, scopul expres al acesteia este:<br>„asigurarea exercitării drepturilor lor egale de către femei şi bărbaţi (…) în vederea prevenirii şi eliminării tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex.”.<br>Prin urmare, întreaga arhitectură normativă a legii este construită exclusiv în jurul criteriului de sex, iar |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | procedura de soluționare a unor asemenea cazuri, drepturile salariaților și răspunderea angajatorului care poate surveni în acest sens.” În această privință, Consiliul atrage atenția asupra faptului că modificarea propusă la subpct. 3.1 nu este în concordanță cu prevederile art. 7 din Legea nr. 121 cu privire la asigurarea egalității care stabilesc interzicerea discriminării în câmpul muncii pe baza oricăruia dintre criteriile protejate. De asemenea, art. 8 alin. (1) din Codul muncii stabilește că orice discriminare, directă sau indirectă, a salariatului pe criterii de sex, vârstă, rasă, culoare a pielii, etnie, religie, opţiune politică, origine socială, domiciliu, dizabilitate, infectare cu HIV/SIDA, apartenenţă sau activitate sindicală, precum şi pe alte criterii nelegate de calităţile sale profesionale, este interzisă, iar potrivit art. 31 alin. (2) lit. i[1]) în contractul colectiv de muncă pot fi prevăzute angajamente reciproce ale salariaţilor şi angajatorului privind interzicerea discriminării după orice criteriu și a hărțuirii sexuale, măsurile de prevenire și combatere a acestora. În același context, noua redacție a art. 10 alin. (2[1]) din Legea nr. 5/2006 va institui o confuzie pentru angajatori în partea ce privește obligațiile ce le revin în domeniul informării privind prevederile și procedurile existente ce țin de prevenirea și combaterea discriminării. Or, potrivit art. 7 alin. (4) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, angajatorul este obligat să amplaseze în locuri accesibile pentru toți salariații prevederile legale care garantează respectarea egalității de șanse și de tratament la locul de muncă. Astfel, obligația de informare instituită de prevederea citată se extinde asupra discriminării pe orice criteriu. În același timp, modificarea propusă la art. 10 alin. (2[1]) din Legea nr. 5/2006 limitează această obligație la extrasele tematice din conținutul documentelor de politici interne sau a orice alte informații tematice cu privire la neadmiterea și interzicerea actelor și tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, violență și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală la locul de muncă. Chiar și având în vedere că scopul Legii nr. 5/2006 este prevenirea şi eliminarea tuturor formelor de discriminare după criteriul de sex, Consiliul notează că modificările propuse vor conduce la existența unor reglementări fragmentare în legile speciale și legea – cadru, fapt ce va determina dificultăți în înțelegerea și punerea în aplicare de către angajatori a obligațiilor de informare privind interdicția oricărei forme de discriminare la locul de muncă și de implementare a măsurilor de combatere a acesteia, nu doar a discriminării după criteriul de sex.<br>Din aceste considerente, Consiliul recomandă: (1) excluderea sintagmei “după criteriul de sex” din textul modificării propuse la pct. 3.1 al proiectului; (2) excluderea sintagmei “după criteriul de sex” din textul modificării propuse la pct. 3.2 al proiectului. | noțiunile, mecanismele instituționale, obligațiile și măsurile prevăzute sunt adaptate acestui criteriu specific. Eliminarea referirii exprese la „criteriul de sex” ar contraveni scopului legii și ar dilua caracterul său specializat.<br>Legea nr. 121/2012 are caracter de lege – cadru, reglementând prevenirea și combaterea discriminării pe o pluralitate de criterii protejate. În schimb, Legea nr. 5/2006 este o lege specială, aplicabilă strict discriminării după criteriul de sex.<br>În conformitate cu principiile generale de tehnică legislativă și interpretare juridică, norma specială nu trebuie să reproducă sau să preia integral conținutul normei generale, ci să reglementeze distinct domeniul său specific. |
| **Expertizare** | | | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Ministerul Justiției**<br>*Raport de expertizare juridică nr.04/2 – 220 din 09.01.2026* | **56.** | Din punct de vedere al respectării regulilor de tehnică legislativă, Art. I se propune a fi expus în următoarea redacție: „Art. I – La articolul 17 alineatul (2) din Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, Nr. 72 – 73 art. 485), cu modificările ulterioare, cuvintele „pensia pentru limită de vârstă și la un ajutor de deces prevăzute în legislație” se substituie cu textul „prestațiile de asigurări sociale de stat, în condițiile prevăzute de legislația în domeniul asigurărilor sociale”. | **Se acceptă** |
| | **57.** | La art. II – modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale:<br>În pct. 1, cuvintele „transpune parțial” se vor detalia, în vederea indicării concrete care articole din Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului constituie obiect al transpunerii (observație valabilă și pentru pct. 1 al art. III, pct. 1 al art. IV și pct. 1 al art. V). | **Se acceptă** |
| | **58.** | În subpct. 2.1, cuvintele „precum şi persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare” se va substitui cu textul „ , precum şi persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare”. | **Se acceptă** |
| | **59.** | În subpct. 2.3, textul „se completează cu o noțiune nouă:” se recomandă a fi substituit cu textul „se completează cu noțiunea „declarație privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale” cu următorul cuprins:”. | **Se acceptă** |
| | **60.** | În subpct. 3.1 se va revedea completarea propusă în art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 489/1999, pentru evitarea contradicțiilor normative. Or, redacția propusă pentru art. 5 alin. ($1^2$) prevede că întreprinzătorii individuali care au obținut dreptul de a desfășura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, inclusiv, fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier), prezintă o dată pe an, până la 25 ianuarie inclusiv a anului, prin ghișeul unic de raportare electronică, declarația privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale, pe când în redacția propusă pentru art. 5 alin. (1) lit. a), tot aceiași subiecți trebuie să prezinte lunar, până la data de 25 a lunii următoare celei de gestiune, declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarația privind evidența nominală a asiguraților. În context, nu este clar care tip de declarație trebuie să prezinte întreprinzătorii individuali, indiferent de forma juridică de organizare, inclusiv, fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier). | **Se acceptă**<br>Proiectul a fost modificat conform propunerii.<br>Noțiunea declarației a fost revizuită:<br>„declarație privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale – relatare **benevolă** făcută în scris de către plătitorii de contribuţii la bugetul asigurărilor sociale de stat cu privire la selectarea taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale pentru asigurarea de toate tipurile de prestații de asigurări sociale pentru fiecare perioadă de gestiune, care se prezintă prin ghișeul unic de raportare electronică conform modelului aprobat de Casa Națională de Asigurări Sociale;”; |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | Totodată este necesar de făcut următoarea precizare:<br>După aprobarea proiectului de lege, declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarația privind evidența nominală a asiguraților urmează a fi completate lunar, în mod obligatoriu, de către toți întreprinzătorii individuali care au obținut dreptul de a desfășura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare. Această obligație revine inclusiv fondatorilor gospodăriilor țărănești (de fermier), în scopul declarării și achitării sumei lunare a contribuțiilor.<br>În același timp, declarația privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestaţii de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuţiilor de asigurări sociale va fi completată o singură dată pe an și doar de către întreprinzătorii individuali care au obținut dreptul de a desfășura activitate în modul stabilit de lege, indiferent de forma juridică de organizare, inclusiv fondatorii gospodăriilor țărănești (de fermier) și persoanele fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal, care doresc să se asigure de toate tipurile de prestații de asigurări sociale.<br>Această declarație are caracter voluntar și servește la determinarea statutului de plătitor care se asigură de toate prestațiile sociale, nefiind obligatorie pentru toți contribuabilii. În schimb, cele două declarații menționate anterior se vor depune lunar, în mod obligatoriu, indiferent dacă persoana se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale sau doar de pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces, în scopul asumării achitării taxei fixe, stabilită în cuantum mai mic sau mai mare, în funcție de tipurile de prestații de asigurări sociale pentru care s – a optat. |
| | **61.** | În subpct. 3.2 și 3.3 cuvintele „se exclude” se vor substitui cu cuvintele „se abrogă”. În acest sens, se va reține că sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții. Totodată, se va indica în | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | nota de fundamentare care sunt argumentele care justifică abrogarea art. 5 alin. (1) lit. b) și f) din Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale. | |
| | **62.** | În subpct. 3.4:<br>– din dispoziția introductivă a alin. ($1^2$) se propune a fi exclus textul „ , care se completează în modul şi în forma stabilită de Casa Națională de Asigurări Sociale și care”, întru evitarea dublării subpct. 2.3, în care este expusă noțiunea „declarație privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale”;<br>– dispozițiile necesită a fi revizuite, pentru a asigura legătura logico – juridică între dispoziția introductivă a alin. ($1^2$) și diviziunile acestuia, în special a lit. b). Or, se constată lipsa raportului de subordonare între dispoziții;<br>– având în vedere completarea art. 5 cu alin. ($1^2$) se va revizui și denumirea art. 5. | **Se acceptă** |
| | **63.** | În subpct. 3.5, atragem atenția că în art. 5 alin. ($1^1$) și ($3^2$) nu se face referire la anumite declarații, ci la informația privind stabilirea drepturilor sociale în sistemul public de asigurări sociale la data emiterii ordinului de acordare a concediului de îngrijire a copilului, ordinului de acordare a concediului paternal, ordinului de eliberare din câmpul muncii, precum și la darea de seamă privind impozitul pe venit, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală reținute și contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii calculate până la data de 25 a lunii următoare celei de gestiune. În context, se va revizui substituirea cuvântului „declarațiile” din art. 5 alin. (4) cu textul „declarațiile, informațiile și dările de seamă”. | **Se acceptă** |
| | **64.** | În subpct. 3.6, prima utilizare a cuvântului „textul” se va substitui cu cuvântul „cuvintele”. Se va ține cont că, la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre, semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, se menționează despre substituirea „textului” respectiv (observație valabilă în tot textul proiectului). | **Se acceptă** |
| | **65.** | La art. III – modificarea Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale: Dispozițiile subpct. 4.1. și 4.2. se vor comasa după cum urmează: „4.1. la alineatul (3), cuvintele „prognozat pe economie”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „pe economie prognozat”, la forma gramaticală corespunzătoare;”. Ulterior, celelalte subpuncte (4.2 – 4.5) urmează a fi renumerotate. | **Precizare**<br>Aceste două puncte au fost separate din motiv că deși sunt similare, nu sunt în totalitate identice. Astfel la subpct. 4.1. se modifică cuvintele „pe economie prognozat” iar la subpct. 4.2. se modifică cuvintele „pe economie prognozat**e**”. |
| | **66.** | În subpct. 8.2: | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | – textul „după alineatul ($3^3$) se completează cu două alineate noi” se va substitui cu textul „se completează cu alineatele”;<br>– cuvântul „calendaristice” se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta per a contrario că, în celelalte cazuri în care nu s – a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se au în vedere zile lucrătoare, de sărbătoare, pare, impare;<br>– pentru asigurarea legăturii logico – juridice între dispoziția introductivă a art. $18^1$ alin. ($3^4$) și diviziunile acestui alineat, dispoziția introductivă se va completa cu verbul „sunt” (observație valabilă și pentru redacția alin. ($3^5$) al aceluiași articol). | |
| | **67.** | La art. IV – modificarea Legii nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați:<br>În pct. 1 se vor exclude cuvintele „a legii”, ca fiind excedente (observație valabilă și pentru pct. 1 al art. V). | **Se acceptă** |
| | **68.** | Dispoziția introductivă a pct. 2 sugerăm a fi expusă în următoarea redacție: „2. La articolul 2, după noțiunea „discriminare indirectă după criteriul de sex”, se introduce noțiunea „discriminare împotriva femeilor”, cu următorul cuprins:”. | **Se acceptă** |
| | **69.** | În subpct. 3.1, textul „se adaugă textul „a discriminării după criteriul de sex, a violenței și hărțuirii, inclusiv a” se va substitui cu textul „se completează cu textul „discriminării după criteriul de sex, a violenței și hărțuirii, inclusiv a”. | **Se acceptă** |
| | **70.** | La Art. V – modificarea Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității: În pct. 2, considerăm oportun a se detalia cuvintele „criterii protejate, reale sau presupuse”, în scopul expunerii clare și fără echivoc a definiției „discriminare directă”. | **Nu se acceptă**<br>Conform răspunsului Consiliului pentru egalitate nr. 04/46 din 15.01.2026 „propunerea de modificare a definiției noțiunii de “discriminare directă” din cadrul art. 2 al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității prin excluderea textului „în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr – un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare” a fost formulată în vederea implementării recomandării reprezentanților Comisiei Europene, care au atenționat asupra acestei probleme de compatibilitate a noțiunilor în procesul de evaluare a tabelelor de concordanță ale Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, cât și în cadrul exercițiului de screening bilateral pe Capitolul 19. Menționăm că, în rezultatul analizei noțiunii de „discriminare directă" prevăzute în legislația națională, Comisia Europeană nu a avut obiecții asupra textului „criterii protejate, reale sau presupuse" din conținutul definiției noțiunii de "discriminare directă". În aceeași ordine de idei, Consiliul consideră inoportună definirea noțiunii de "criterii protejate", or lista acestora este prevăzută expres în art. 1 alin. (1) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, iar în partea ce privește sintagma "reale sau presupuse", menționăm că aceasta este echivalentă semantic sintagmei "reală sau percepută ca fiind reală", utilizată la definirea motivelor de prejudecată în cadrul Codului contravențional nr. 218/2008 și Codului penal nr. 985/2002". |
| | **71.** | În subpct. 4.1, cuvintele „denumirea articolului se modifică după cum urmează" se vor substitui cu textul „denumirea va avea următorul cuprins:". Totodată, redacția denumirii art. 7 se va expune din alineat nou. | **Se acceptă** |
| | **72.** | Dispoziția art. VI se recomandă a fi expusă în următoarea redacție: „Art. VI. – În tot textul Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 295 – 308, art. 448), cu modificările ulterioare, cuvintele „lucrător independent", la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „lucrător emigrant independent", la forma gramaticală corespunzătoare.". | **Se acceptă** |
| **Centrul Național Anticorupție**<br>*Raport de expertiză anticorupție nr. 06/2/462 din 13.01.2026* | **73.** | Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă) a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în parteneriat cu Casa Națională de Asigurări Sociale, în vederea transpunerii prevederilor Directivei 2010/41/UE din 7 iulie 2010 a Parlamentului European și a Consiliului privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă.<br>Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conţinute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de | **Am luat act** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat cu art.28 al Legii nr.82/2017 – pentru efectuarea expertizei anticorupție.<br>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenţei decizionale statuate de prevederile art.8 lit.b) al Legii nr. 239 – XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.<br>Nota de fundamentare a proiectului a fost întocmită cu respectarea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a) – f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.<br>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este în detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut în Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017). | |
| **Clarificări suplimentare** | | | |
| **Casa Națională de Asigurări Socială**<br>*Aviz nr. 1505 din 02.02.2026* | **74.** | La Art. II din proiect – ajustările efectuare la punctul 3.2 şi la punctul 3.3 nu se susțin și se solicită expunerea acestora în versiune prezentată anterior, după cum urmează:<br>✓ 3.2 alineatul (1) litera a) după cuvintele „în sectorul justiției” se completează cu textul „precum şi persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale şi gospodăriilor țărănești (de fermier) cu sau fără angajați”;<br>✓ 3.3 alineatul (1) literele b) și f) se exclud.<br>Argumentare: În cadrul ședinței de clarificare organizată de Ministerul Muncii şi Protecției Sociale din 16 ianuarie anul curent, au fost discutate reglementările punctelor 3.2 şi 3.3 şi urmare a argumentelor prezentate s-a concluzionat că Casa Națională de Asigurări Sociale de comun cu misterul urmează să clarifice oportunitatea modificării acestor prevederi, iar Serviciul Fiscal de Stat a informat că va întreprinde toate măsurile de competentă întru executarea reglementărilor care vor fi adoptate.<br>Reperat informăm, că propunerea de unificare şi prezentare a unei declarații de către persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale şi gospodăriilor țărănești (de fermier) cu sau fără angajați se bazează pe faptul că statutul de întreprindere cu sau fără angajați poate fi modificat pe parcursul anului şi în cazul când au angajați și urmează să declare contribuțiile de asigurări sociale lunar. Similar va fi și în cazul în care, vor selecta opțiunea de asigurare de toate prestațiile de asigurări sociale aceste categorii de plătitori urmează să declare contribuțiile de asigurări sociale, lunar.<br>Obligativitatea de declarare lunară rezultă din faptul, că potrivit cadrului normativ, în sistemul public de asigurări sociale de stat, prestațiile de asigurări sociale reprezintă drepturile în bani sau în natură ce se cuvin persoanelor | **Se acceptă parțial**<br>Persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale şi gospodăriilor țărănești (de fermier) cu angajațieste cu angajați conform art.5 alin.(1) lit.a) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale sunt incluși în categoria „angajatori, indiferent de tipul de proprietate și de formă juridică de organizare”. Astfel în cazul în care persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale şi gospodăriilor țărănești (de fermier) au angajați aceștia sunt obligați să completeze lunar declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarația privind evidența nominală a asiguraților. Adițional conform proiectului de lege persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale şi gospodăriilor țărănești (de fermier) **cu sau fără angajați** care se asigură conform pct. 1.6 lit. b) din Anexa nr. 1 la prezenta lege vor completa lunar declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarația privind evidența nominală a asiguraților. Astfel unica categorie care nu va fi obligată să prezinte lunar declarația privind calcularea și utilizarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și declarația privind evidența nominală a asiguraților sunt persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | asigurate, în condițiile legii, corelative contribuțiilor de asigurări sociale calculate și plătite.<br>Totodată, aceste categorii de persoane, potrivit anexei nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale au obligativitatea de a achita contribuțiile de asigurări sociale de sta lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune.<br>Declararea lunară a contribuțiilor de asigurări sociale de către aceste categorii de plătitori va permite Serviciului Fiscal de Stat şă întreprindă măsurile de competentă pe parcursul anului în partea ce ține de colectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii, controlul corectitudinii calculării şi virării lor în termen la bugetul asigurărilor sociale de stat pe parcursul anului. Actualmente Serviciului Fiscal de Stat dispune de competențe de măsuri, după data de 15 ianuarie a anului în curs, pentru anul precedent. | individuale şi gospodăriilor țărănești (de fermier) care se asigură doar de pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces fără angajați. Această categori nu prezintă la moment aceste declarații lunar ci anul. Considerăm oportun menținerea acestei situații pentru această categorie de persoane în vederea evitării birocrației excesive.<br>La fel, conform avizului CNAS, această categorie deja are obligația potrivit anexei nr. 1 la Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale obligativitatea de a achita contribuțiile de asigurări sociale de sta lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la data de 25 a lunii următoare lunii de gestiune. |
| **Ministerul Finanțelor**<br>Aviz nr. 15/2-06/45 din 03.02.2026 | **75.** | Cu referire la pct.3 subpct.3.2 din art.II la proiectul de lege, Ministerul Finanțelor propune excluderea sintagmei „și persoanele fizice fondatori ai întreprinderilor individuale și gospodăriilor țărănești (de fermier) cu angajați”. Or, această categorie de contribuabili este deja reglementată în art.5 alin.(1) lit.a) din Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale, prin includerea acestora în categoria „angajatori, indiferent de tipul de proprietate și de formă juridică de organizare”. | **Se acceptă** |
| | **76.** | De asemenea, întru evitarea aprobării unui act normativ fără sursă de finanțare, punctul 4.2 din Nota de fundamentare se propune de completat cu textul „Cheltuielile aferent implementării proiectului urmează a fi încadrate în limita alocațiilor prevăzute în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2026 nr.320/2025”. | **Se acceptă parțial**<br>Legea va intra în vigoare în anul 2027, astfel punctul 4.2 din Nota de fundamentare a fost completat cu textul „Cheltuielile aferent implementării proiectului urmează a fi încadrate în limita alocațiilor prevăzute în Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2027 ce urmează a fi aprobată în anul 2026.”. |
| **Ministerul Justiției**<br>*Aviz nr.04/2-1400 11.02.2026* | **77.** | La art. II – modificarea Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale:<br>La subpct. 3.1, se va revizui necesitatea ca denumirea art. 5 să fie expusă generic, obiectul reglementării acestui articol fiind exprimat sintetic.<br>Subsecvent, se va analiza oportunitatea ca reglementările propuse a fi incluse în art. 5 cu privire la declarația privind încadrarea în categoria de plătitori care se asigură de toate tipurile de prestații de asigurări sociale conform taxei fixe anuale a contribuțiilor de asigurări sociale, să fie expuse într-un articol distinct, eventual art. $5^1$ . | **Se acceptă**<br>Denumirea articolului a fost revizuită, din aceste considerații modificările propuse au rămas integrate în articolul 5, care reglementează *Declarațiile și evidența contribuțiilor de asigurări sociale* |
| | **78.** | La subpct. 3.2 și 3.3 se vor exclude cuvintele „la prezenta lege”, fiind considerate inutile. Menționăm că, potrivit art. 55 alin. (4) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în cazul în care se face trimitere la o normă | **Se acceptă** |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza că aceasta face parte din același act normativ sau element structural. | |
| | **79.** | Aferent subpct. 3.2-3.4, se remarcă că toate aceste subpuncte propun modificări în alin. (1) al art. 5. Prin urmare, se va revizui necesitatea renumerotării dispozițiilor prin comasarea subpunctelor și respectiv, utilizarea formulării „3.2. la alineatul (1):”. Ulterior, dispozițiile propuse la subpct. 3.2-3.4 vor fi numerotate prin subpct. 3.2.1 - 3.2.3. | **Se acceptă** |
| | **80.** | Referitor la subpct. 3.5, considerăm necesară reformularea redacției propuse pentru art. 5 alin. ($1^2$), întru asigurarea clarității și previzibilității normei. Se va avea în vedere că, potrivit art. 54 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, într-o frază este exprimată o singură idee. Subsecvent, potrivit art. 51 alin. (6) al legii citate, în cazul unei structuri mai complexe, alineatul poate fi divizat în litere, care sunt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză. | **Se acceptă** |
| | **81.** | La art. III – modificarea Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale: Dispozițiile subpct. 4.1. și 4.2 se vor comasa după cum urmează: „4.1. la alineatul (3), cuvintele „prognozat pe economie”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „pe economie prognozat”, la forma gramaticală corespunzătoare;”.<br>Ulterior, celelalte subpuncte (4.3 - 4.5) urmează a fi renumerotate; | **Se acceptă** |
| | **82.** | La subpct. 8.2, din redacția propusă pentru art. $18^1$ alin. ($3^4$) se vor substitui cuvintele „se completează cu alineatele” cu cuvântul „sunt”. | **Se acceptă** |
| | **83.** | La art. V pct. 2, care prevede modificări în art. 2 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, considerăm oportun a detalia cuvintele „criterii protejate, reale sau presupuse”, în scopul expunerii clare și fără echivoc a definiției „discriminare directă”. | **Nu se acceptă**<br>Conform răspunsului Consiliului pentru egalitate nr. 04/46 din 15.01.2026 „propunerea de modificare a definiției noțiunii de “discriminare directă” din cadrul art. 2 al Legii nr.121/2012 cu privire la asigurarea egalității prin excluderea textului „în afară de cazul în care aceasta se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr – un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare” a fost formulată în vederea implementării recomandării reprezentanților Comisiei Europene, care au atenționat asupra acestei probleme de compatibilitate a noțiunilor în procesul de evaluare a tabelelor de concordanță ale Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | | | ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, cât și în cadrul exercițiului de screening bilateral pe Capitolul 19. Menționăm că, în rezultatul analizei noțiunii de „discriminare directă" prevăzute în legislația națională, Comisia Europeană nu a avut obiecții asupra textului „criterii protejate, reale sau presupuse" din conținutul definiției noțiunii de "discriminare directă". În aceeași ordine de idei, Consiliul consideră inoportună definirea noțiunii de "criterii protejate", or lista acestora este prevăzută expres în art. 1 alin. (1) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, iar în partea ce privește sintagma "reale sau presupuse", menționăm că aceasta este echivalentă semantic sintagmei "reală sau percepută ca fiind reală", utilizată la definirea motivelor de prejudecată în cadrul Codului contravențional nr. 218/2008 și Codului penal nr. 985/2002". |
| | **84.** | Suplimentar, se va reține că potrivit pct. 233 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul se remite repetat spre avizare, consultare publică și expertizare, doar dacă în urma efectuării expertizelor, mai mult de 30% din textul proiectului actului normativ a fost modificat. | **Am luat act** |

**Secretară de Stat** **Felicia Bechtoldt**